

ՄԵՐ ԱՆԿԻՆԵՆ

Փրկուեցալ՝ Ամերիկայի Ժողովրդավարութիւնը

Նոյեմբեր 8-ին տեղի ունեցած նախագահական կիսաշրջանի ընտրութիւնները յաղթանակ բերին ոչ թէ այս կամ այլ թեկնածուին կամ կուսակցութեան, այլ Ամերիկայի ժողովրդավարութեան, որ վերջին վեց տարիներուն կը գտնուէր ճգնաժամի մէջ:

Սխալ դուրս եկան հարցախոյզերը, քաղաքական մեկնաբանները եւ ընտրական վերլուծաբանները, որոնք մեծ յաղթանակ կը նախատեսէին Զանրապետական կուսակցութեան ու անոր առաջնորդ՝ նախկին նախագահ Տանուտ Թրամփի կողմէ յատուկ առաջադրուած թեկնածուներուն: Սակայն, արդիւնքները եկան ցոյց տալու որ, Ամերիկացի ժողովուրդը կարծուածէն աւելի գիտակից է եւ պատրաստ է իր անձնական շահը մէկդի դնելով քուէարկելու յանուն իր երկրի ապագային:

Շատեր կը կարծէին որ, նախագահ Պայտընի ցած վարկանիշը, սպառողական ապրանքներու սղաճը ու պենզիի բարձր գիները մեծապէս պիտի ազդէն ընտրողներու տրամադրութիւններուն վրայ: Սակայն, արդիւնքները եկան հակառակը փաստելու եւ այս ընտրութիւններու ընթացքին ժողովուրդը նախընտրեց իր ծայրը տալ այն թեկնածուներուն, որոնք կը հաւատային Ամերիկեան ժողովրդականութեան եւ օրէնքներուն:

Նախատեսութիւնը այն էր որ, անխուսափելի էր Դեմոկրատներու պարտութիւնը, իսկ ընդդիմադիր կուսակցութիւնը, այս պարագային Զանրապետականները կը կարծէին թէ, ոչ միայն պիտի տիրանան Ծերակոյտի մէջ մեծամասնութեան, այլ եւ Ներկայացուցիչներու Տան մէջ պիտի ապահովեն 30-60 աթոռի առաւելութիւն: Սակայն, Դեմոկրատները կարողացած պահել Ծերակոյտը եւ կայ հաւանականութիւն, որ անոնք կարողանան մէկ աթոռ եւս ապահովել ճորճիա նահանգին մէջ Դեկտեմբերին տեղի ունենալիք լրացուցիչ ընտրութիւններու աւարտին:

Ընտրութիւններէն մէկ շաբաթ անց, Ներկայացուցիչներու Տան ճակատագիրը տակաւին կը մնայ անորոշ, սակայն մեծ հաւանականութեամբ Զանրապետականները հոն պիտի ունենան 3-4 աթոռի առաւելութիւն:

Զանրապետականներու այս ձախողութիւնը շատեր կը վերագրեն Տանուտ Թրամփին, որ առաջ մղեց թեկնածուներ, որոնք հաւատարմութիւն կը յայտնէին իրեն եւ

«1998-ին Տեղի է Ունեցել Աղետալի Սխալ. Արցախը Դուրս է Թողնուել Բանակցային Գործընթացից. Եթէ Դա Չլինէր, ԼՂ Զարցը Վաղուց Կարգաւորուել Էր». Փաշինեան

ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան Հանրային հեռուստաընկերութեան տուած հարցազրոյցի ընթացքին ընդգծեց. «2018 թուականից որեւէ բանակցութեան մէջ իմ արտասանած որեւէ նախադասութիւն չկայ, որից ԼՂ իշխանութիւնը տեղեակ չէ: Ամէն բանակցութիւնից առաջ եւ յետոյ Արալի Յարութիւնեանի հետ զրոյց ենք մենք ունենում: Ինչ ես եմ փոխանցում Արալի Յարութիւնեանին, նա էլ իր հերթին փոխանցում է ԼՂ քաղաքական վերնախաւին»:

Անդրադառնալով Արցախի խորհրդարանի ընդունուած յայտարարութեան եւ հարցին՝ հակասութիւն չկա՞յ, երբ Արցախը կ'ակնկալէ, որ Հայաստանը պէտք է պաշտպանէ իր շահերը, իսկ Հայաստանի կարծիքով՝ Արցախը պէտք է առանձնէ բանակցութիւնը Ատրպէյճանի հետ, ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը պատասխանեց. «Ոչ, հակասութիւն չկայ իրականում, եթէ հակասութիւն կայ, այդ հակասութիւնն առաջացել է մի շատ մեծ սխալի հետեւանքով, որ 1998 թուականին Արցախը դուրս է

ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան Զանրային հեռուստաընկերութեան տուած հարցազրոյցի ընթացքին

թողնուել բանակցային պրոցեսից. դա աղէտալի սխալ էր, որի հետեւանքները մինչ օրս կրում ենք: Արցախը պէտք է լինի միակ խօսողը ԼՂ ինդրի կարգաւորման եւ ԼՂ հայութեան իրաւունքների պաշտպանութեան վերաբերեալ: Այո, ես շարունակում եմ մտածել այդպէս,

որ, այո, ԼՂ ներկայացուցիչները պէտք է լինեն խօսակցութեան կողմ. սա ԼՂ մեր հայրենակիցների իրաւունքները պաշտպանելու լուսագոյն ձեւն է: Այո, մենք կարծում ենք, որ ԼՂ-ի եւ Ատրպէյճանի

Շար.ը էջ 5

ՍԴՅԿ Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանը Օժտուեցաւ Նոր Վարիչ Մարմինով

Նոյեմբեր 6-ին կայացաւ Սոցիալ Դեմոկրատ Զնչակեան Կուսակցութեան Արեւմտեան Ամերիկայի շրջանի 21-րդ պատգամաւորական ժողովը՝ մասնակցութեամբ Կուսակցութեան տարբեր մասնաճիւղերը ներկայացնող պատգամաւորներու:

Ժողովի բացումը կատարուեցաւ Կուսակցութեան քայլերգի՝ «Զեռար երկիր»-ի երգեցողութեամբ, որմէ ետք ներկաները յոտնկայս յարգեցին յիշատակը՝ վերջին տարիներուն կեանքէն հեռացած ընկեր ընկերուհիներուն եւ Սեպտեմբերեան պատերազմի ընթացքին զոհուած Զայ զինուորներուն:

Ժողովի սկզբնաւորութեան ՍԴՅԿ Կեդրոնական Վարչութեան ողջոյնի խօսքը փոխանցեց ու յաջողութիւն մաղթեց փոխ-ատենապետ Ընկ. Խաչիկ Քէշիշեան:

Անցնելով իր աշխատանքներուն ժողովը քննարկեց կուսակցութեան ներքին կազմակերպչական հարցերը, որոնց նկատմամբ առաւ համապատասխան որոշումներ:

Քննարկուեցաւ Կուսակցութեան մամուլի զարգացման ու աւելի լայն հասարակութեան հասցնելու կարելիութիւնը ու այդ ուղղութեամբ առնուելիք քայլերը:

Պատգամաւորները բարձր գնահատեցին վերջերս Երեւանի մէջ կայացած ՍԴՅԿ 22-րդ Զամագումարի յաջող կայացումը ու արձանագրուած արդիւնքները:

Քննարկուեցան գաղութային տարբեր հարցեր, ինչպէս նաեւ Զայաստանի ու Արցախի ներկայ իրավիճակները: Ժողովականները դրական գնահատեցին ՍԴՅԿ դիրքորոշումը՝ Զայրեանի ժողովուրդին կողմէ ընտրուած իշխանութիւններուն հետ համագործակցութիւնը:

Ժողովի վերջին օրակարգով տեղի ունեցաւ նոր Վարիչ Մարմինի ընտրութիւնը՝ հետեւեալ կազմով.

- Վազգէն Խոտանեան ատենապետ
- Միհրան Խաչատուրեան փոխատենապետ
- Լեւոն Մանուկեան քարտուղար
- Վահէ Աջապահեան
- Կարինէ Տեփոյեան
- Ռուբէն Մուղալեան
- Յակոբ Աճէմեան
- Գրիգոր Մուրոյեան
- Յրի Ունել

Ֆրանսայի Ծերակոյտը Ընդունեց Ատրպէյճանի Նկատմամբ Պատժամիջոցներ Առաջարկող Բանաձեւ

Նոյեմբեր 15-ին, Ֆրանսայի Հանրապետութեան Մերակոյտը ընդունեց Հայաստանին աջակցող եւ Ատրպէյճանի նկատմամբ պատժամիջոցներ առաջարկող բանաձեւ: Ֆրանսայի Մերակոյտի բանաձեւը կը պահանջէ հեռացնել Ատրպէյճանի զինուած ուժերը Հայաստանի ինքնիշխան տարածքէն եւ յարգել Հայաստանի տարածքային ամբողջականութիւնն ու ինքնիշխանութիւնը.

Բանաձեւը կոչ կ'ընէ ազատ արձակել բոլոր հայ ռազմագերիները եւ ապահովել անոնց վերադարձը հայրենիք:

Կ'առաջարկէ Ֆրանսայի կառավարութեան, Եւրոպական գործընկերներու հետ համագործակցաբար, պատասխան դիւանագիտական եւ տնտեսական միջոցներ նախատեսել Ատրպէյճանի կողմէ իրականացուած թշնամանքը պատժելու նպատակով, այդ շարքին՝ կիրառել պատժամիջոցներ, որոնք կը թիրախաւորեն Ատրպէյճանի իշխանութիւններու ունեցուածքը, ինչպէս նաեւ կը նախատեսեն նաւարգել (embargo) կիրառել Ատրպէյճանէն կազմի եւ նաւթի ներկրման հարցով:

Շար.ը էջ 5

Շար.ը էջ 6

ՐԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

Արցախը Բանակցութիւններից Դուրս Թողած Ռոբերտ Քոչարեանի Գրասենեակի Զանակարգողը Կամ Բանից Անտեղեակ Է, Կամ՝ Ստախոս

ՅԵՂԻՆԵ ՍԱՆՈՒԿԵԱՆ

Հ1-ին տուած հարցազրույցում ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը «աղէտալի սխալ» էր որակել 1998 թ.-ին Արցախը բանակցային գործընթացից դուրս թողնելը: «Դա աղէտալի սխալ էր, որի հետեւանքները մինչ օրս կրում ենք: Արցախը պէտք է լինի միակ խօսողը ԼՂ խնդրի կարգաւորման եւ ԼՂ հայութեան իրաւունքների պաշտպանութեան վերաբերեալ: Այո, ես շարունակում եմ մտածել այդպէս, որ, այո՛, ԼՂ ներկայացուցիչները պէտք է լինեն խօսակցութեան կողմ. սա ԼՂ մեր հայրենակիցների իրաւունքները պաշտպանելու լաւագոյն ձեւն է: Այո, մենք կարծում ենք, որ ԼՂ-ի եւ Ատրպէյճանի միջեւ պէտք է տեղի ունենայ երկխօսութիւն: Աւելին ասեմ՝ եթէ 1998-ին ԼՂ-ն բանակցային գործընթացից դուրս թողնուած չլինէր, ԼՂ հարցը վաղուց կարգաւորուել էր», - մասնաւորապէս յայտարարել էր երկրի ղեկավարը:

Արցախը բանակցային գործընթացից դուրս թողնելուն, ի դէպ, Փաշինեանը քանիցս է անդրադարձել: Եւ ի դէպ, սա այն գլխաւոր թեման է, որի շուրջ ՀՀ առաջին եւ երկրորդ նախագահների միջեւ երկար տարիներ կոշտ բանավէճ է ծաւալուել, առաջին նախագահը փաստերի վկայակոչմամբ ապացուցել է, որ Արցախը՝ որպէս բանակցային կողմ, դուրս է թողնուել իր յաջորդի՝ Քոչարեանի օրօք, վերջինս էլ փորձում է ապացուցել, որ Արցախը դադարել է բանակցային կողմ լինել հենց Տէր-Պետրոսեանի օրօք:

Ինչպէս եւ սպասուում էր՝ Փաշինեանի վերջին հարցազրույցում հնչած վերոյիշեալ դիտարկմանը արձագանքել է երկրորդ նախագահը՝ ի դէմս իր գրասենեակի համակարգող Բագրատ Միկոյեանի: Վերջինս Փաշինեանին մեղադրել է ստախոսութեան մէջ՝ յայտնի կենդանու համառութեամբ վերստին պնդելով, թէ «Արցախը բանակցային գործընթացից»:

նակցութիւններից դուրս է թողնուել նրա քաղաքական հօր կառավարման ժամանակահատուածում՝ 1996-1997 թթ, «ինչի մասին կան բազմաթիւ փաստական հրապարակումներ եւ գործող անձանց ինքնախոստովանական ելույթներ (դրանք բազմիցս հրապարակուել են)»: Թէ ինչ «փաստական հրապարակումների» եւ «գործող անձանց ինքնախոստովանական ելույթների» մասին է խօսում Միկոյեանը՝ յայտնի չէ, քանի որ վերջինս գէթ մէկ այդպիսի ելույթ կամ հրապարակում չի մէջբերում կամ վկայակոչում՝ բաւարարուելով մերկապարանոց ճառասացութեամբ: Մինչդեռ, ինչպէս ինքն է ձեւակերպում՝ Փաշինեանի «քաղաքական հօր» եւ բազմաթիւ այլ «գործող անձանց» կողմից ապացուցուել է, որ ԼՂ-ի՝ հակամարտութեան կողմի մանդատը իւրացնողը, կարգաւորման գործընթացից դուրս մղողը եղել է հենց Քոչարեանը: Նշենք, որ երբ 2018 թ.-ին կառավարութեան ծրագիրը ներկայացնելիս դարաբաղեան կարգաւորման հարցի առիթով արձանագրեց, թէ «Այն, որ Արցախը հակամարտութեան լիարժէք կողմ է, հաստատուել է 1994 թ.-ի ԵԱՀԿ Բուդապէշտի գագաթնաժողովի շրջանակներում, եւ մինչեւ 1998 թուականը բանակցային գործընթացը տեղի է ունեցել հենց այս ձեւաչափով», Քոչարեանի գրասենեակը շտապեց փրփրաբերան մի յայտարարութիւն տարածել՝ փորձելով ապացուցել հակառակը, այն, ինչ եւս մէկ անգամ փորձել է Միկոյեանը: Այդ ժամանակ ի պատասխան Քոչարեանի գրասենեակի գալարումների, «lur.am» կայքում հրապարակուեց մի համապարփակ յօդուած, որում արձանագրուած են թեմայի վերաբերեալ «ամենատեղեակ մարդկանց վկայութիւններն ու գնահատականները»:

Մէջբերենք դրանցից մի քանիսը՝ սկսելով ամենաքաջատեղեակից: ԵԱՀԿ Միսկի խմբի Ֆրանսասի համանախագահ Բեռնար Ֆասի-

են 2008 թ.ին յայտարարեց. «ԼՂ-ի հեռացումը բանակցութիւններից չի եղել համանախագահների որոշումը: Նախքան Ռոբերտ Քոչարեանի՝ ՀՀ նախագահ դառնալը, Ղարաբաղը բանակցային կողմերից մէկն էր, սակայն նրա՝ ՀՀ նախագահ ընտրուելուց յետոյ որոշում ընդունուեց այն մասին, որ ՀՀ-ն աւելի լաւ կը ներկայացնի Ղարաբաղի դիրքորոշումները»:

2010թ. Մարտին Ֆրանսասի համանախագահը հանդէս եկաւ մէկ այլ պաշտօնական յայտարարութեամբ. «Քոչարեանն է ցանկացել, որպէսզի բանակցութիւններում ինքը ներկայացնի եւ՝ Հայաստանը, եւ՝ Ղարաբաղը»:

Մէկ այլ գործող անձի՝ ԼՂՀ նախագահ Արկարի Ղուկասեանի «ինքնախոստովանական վկայութեանը» ծանօթանալը եւս օգտակար կը լինի Միկոյեանի եւ նրա պատրոնի համար: Ըստ այդմ. «1992թ. սկսած՝ ընթանում էր ակտիւ բանակցային գործընթաց ԵԱՀԿ-ի (այժմեան ԵԱՀԿ-ն-խմբ.) շրջանակներում: ԼՂ-ն մասնակցում էր բոլոր բանակցութիւններին: 1998թ. բանակցային գործընթացը գործնականում դադարեցուեց: Այսօր վարում է մաքրային դիւանագիտութիւն. ԵԱՀԿ Միսի համանախագահները ժամանում են տարածաշրջան, խորհրդակցում հակամարտող կողմերի հետ, սակայն գործընթացը, որպէս այդպիսին, բացակայում է: Այդ գործընթացի շրջանակից դուրս հանդիպում են Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի ներկայացուցիչները»: Ահա եւս մէկ վկայութիւն՝ Կարէն Միրզոյեանի՝ ԼՂՀ ԱԳ նախարար, 2014 թ. «Յիրուաւի, Արցախը եղել է բանակցային գործընթացի լիարժէք մասնակից մինչեւ 1998 թուականը: Յետագայում, կապուած գործընթացի դինամիկայի հետ, կապուած այն փաստաթղթերի փոփոխութեան հետ, որոնք այդ պահին բանակցային սեղանին էին, եւ ամէնից առաջ՝ Ատրպէյճանի դիրքորոշման հետեւանքով, Արցախը դուրս մղուեց

բանակցային գործընթացից»:

Գէորգի Պետրոսեան՝ ԼՂՀ ԱԳ նախարար, 2009 թ. «Ղարաբաղեան կողմը ամբողջութեամբ անտեսուած է բանակցային գործընթացում, այնինչ մինչեւ 1998 թուականը միջնորդների բոլոր առաջարկներն ուղարկուած էին Հայաստան, Ատրպէյճան եւ Ղարաբաղ, եւ բանակցութիւններն ունէին եռակողմ ձեւաչափ»:

Եւ վերջապէս, թեմային քանիցս անդրադարձել է նաեւ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը: Մասնաւորապէս 2009 թ. Սեպտեմբերի 18-ի հանրահաւաքում առաջին նախագահը յայտարարեց. «Ի՞նչ պատճառով է ԼՂ կարգաւորման գործընթացը հասել այսօրուայ անմխիթար վիճակին: Առաջին եւ գլխաւոր պատճառը, անշուշտ, Ղարաբաղի՝ որպէս հակամարտութեան կողմի դուրսմղումն է այդ գործընթացից:

...Մինչեւ 1998 թուականը ԵԱՀԿ Միսկի խմբի համանախագահները իրենց մշակած գրաւոր առաջարկները, Հայաստանից ու Ատրպէյճանից բացի, ներկայացրել են նաեւ Ղարաբաղին, ինչը նշանակում է, որ վերջինիս համաձայնութիւնը պարտադիր էր կարգաւորման որեւէ տարբերակի իրագործման համար: Այլ կերպ ասած, ԼՂ կարգաւորման գործընթացում Հայաստանը, Ատրպէյճանը եւ ԼՂ-ն լիովին իրաւահաւասար սուբեկտներ էին՝ օժտուած վետոյի

Շար.ը էջ 15

Ատրպէյճանը Կեղծում Է, Զայաստանը՝ Զերքում, Ինչ Ունի Ասելու ԵՄ Դիտորդական Առաքելութիւնը

ՅԱԿՈՔ ԲԱՐԱՆԵԱՆ

Հայաստանի պաշտպանութեան նախարարութիւնը հերքել է Ատրպէյճանի տարածած տեղեկութիւնը, թէ Նոյեմբերի 13-ի գիշերը հայկական զինուժի ստորաբաժանումները կրակել են ատրպէյճանական դիրքերի ուղղութեամբ: Ատրպէյճանը վերջին օրերին հերթական անգամ տարածում է այդօրինակ կեղծ տեղեկութիւն: Հայաստանի պաշտպանութեան նախարարութիւնը հերքում է հերթական անգամ: Հայաստան-Ատրպէյճան սահմանի մշտադիտարկման եւրամիութեան խումբը՝ լուռ է: Խումբը աշխատում է արդէն քանի օր: Նոյեմբերի 13-ին Ատրպէյճանի նախագահ Ալիեւի հետ հեռախօսազրույց ունեցած Ֆրանսայի նախագահ Մակրոնը նշել էր ԵՄ դիտորդական առաքելութեան աշխատանքի կարեւորութիւնը՝ կայունութեան ապահովման հարցում: Այդ խմբի շուրջ համաձայնութիւնը կայացուել էր Պրահայի քառակողմ

հանդիպմանը, թէեւ այն համաձայնութիւն էր աւելի շատ Հայաստանի ու ԵՄ միջեւ, իսկ Պաքուն ընդամենը տուել է հարկ եղած, իրեն առնչուող հարցերում այդ առաքելութեան հետ աշխատելու համաձայնութիւն: Չնայած պահպանող յարաբերական կայունութեանը, փորձը ցոյց է տուել, որ ատրպէյճանական ապատեղեկատուութիւնները՝ թէ հայկական կողմը խախտել է հրադադարը, դառնում են ատրպէյճանական պատրաստուող ագրեսիայի «նախաբան»:

Յամենայն դէպս այն, որ Ատրպէյճանը մի կողմից ինքն է պարբերաբար խախտում հրադադարը, ինչի վերաբերեալ Հայաստանի ՊՆ-ն տարածում է հաղորդագրութիւններ, միւս կողմից փորձում է հայկական կողմին կեղծ մեղադրանք ներկայացնել իբրեւ թէ հրադադարի խախտումների համար, ունի բաւականին զգօն վերաբերմունքի կարիք: Այդ առնչութեամբ շատ կարեւոր է, որպէսզի Եւրամիութեան դիտորդական առաքե-

լութիւնը զբաղուի ոչ միայն լուռ փաստահաւաքութեամբ, այլ թերեւս որոշակի պարբերակականութեամբ փաստազրական ամփոփումներով, ներկայացնելով որոշակի սահմանափակ ժամանակահատուածի դիտորդական արձանագրումների ամփոփագիրը:

Անկասկած է, որ դիտորդական առաքելութեան մեխանիզմը ունի կենսունակութեան բարձրացմանն ուղղուած լրամշակումների անհրաժեշտութիւն, այլապէս, առկայ իրավիճակից է կախուած այդ մեխանիզմը, քան իրավիճակը՝ մեխանիզմի գործունէութիւնից: Հաշուի առնելով Պաքուի գործողութիւնների մեթոդաբանութեան եւ տրամաբանութեան նախադէպերը, լուռութիւնը թերեւս արդիւնաւէտ վարքագիծ չէ, որ պէտք է դրսեւորի ԵՄ առաքելութիւնը, հաշուի առնելով նաեւ այն, որ Ատրպէյճանն իհարկէ իր մոտիվներում դիտարկելու է նաեւ այդ առաքելութեանը հեղինակագրկելու նպատակը:

«ԱՌԱՋԻՆ ԼՐԱՏՈՒԱԿԱՆ»

ՄԱՍԻՍ
ՇԱԲԱԹԱԹԵՐ

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐ
ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ԶՆՉԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի

ԽՄԲԱԳԻՐ
ԳՐԻԳՈՐ ԽՈՏԱՆԵԱՆ

ՎԱՐԻՉ ՏՆՕՐԵՆ
ՎԱՐԷ ԱՋԱՊԱՐԵԱՆ

MASSIS Weekly
Organ of the **Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA**
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
<http://www.massisweekly.com>

(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, \$100.00 (First Class)
Canada \$125.00 (Air Mail)
Overseas \$250.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.

Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

ԼՈՒՐԵՐ

Պարտադիր Զինուորական Ծառայութեան Վեց Ամիսը Լրանալէ Ետք, Զինուորը Պայմանագրային Ծառայութեան Անցնելու Հնարաւորութիւն Պիտի Ունենայ. Պապիկեան

Նախագիծով կ'առաջարկուի կառավարութեան 2021-2026 թուականներու ծրագրին համապատասխան՝ բարձրացնել պայմանագրային զինուորական ծառայութիւն անցնելու գրաւչութիւնն ու հասարակական ծառայութեան արհեստավարժ պայմանագրային զինուորական ծառայութեան զարգացման համար. ըսած է ՀՀ պաշտպանութեան նախարար Սուրէն Պապիկեանը Ազգային ժողովի Պաշտպանութեան եւ Անվտանգութեան հարցերու մշտական յանձնաժողովի Նոյեմբեր 14-ի նիստին «Ձինուորական ծառայութեան եւ զինծառայողի կարգավիճակի մասին» օրէնքին մէջ փոփոխութիւններ եւ լրացումներ կատարելու մասին» օրէնքի նախագիծի քննարկման ժամանակ:

ՀՀ պաշտպանութեան նախարար Սուրէն Պապիկեան

Գործընթացը պիտի կարգաւորուի կառավարութեան որոշմամբ, ոչ թէ ՀՀ պաշտպանութեան նախարարին հրամանով:

«Պաշտպան Հայրենեաց» ծրագրով պիտի դադարեցուի «Ես եմ» ծրագրի գործունէութիւնը: «Ես եմ» ծրագրով այս պահին զինուորական ծառայութիւնը կը շարունակէ երկու զինուոր: Անոնց ծառայութեան 36-ամսեայ ժամկէտը կ'աւարտի 2023 թուականի Յունուարին:

Սուրէն Պապիկեանը նաեւ տեղեկացուցած է, որ մօտ ապագային պիտի ներկայացուին ոլորտի բարեփոխման նոր օրէնսդրական նախաձեռնութիւններ: «Բարեփոխումների հիմքը եւ նպատակը պայմանագրային զինծառայութիւնն է», փաստած է ՀՀ պաշտպանութեան նախարարը:

Ըստ յանձնաժողովի փոխնախագահ Արմէն Խաչատրեանի՝ ներկայացուած է աննախադէպ օրէնքի նախագիծ: Ան վստահութիւն չառնում է, որ արդիւնքները պիտի ըլլան արագ եւ կանխատեսելի: «Օրինագիծը կ'ապուած է մեր պաշտպանութեան բարձրացման հետ», ըսած է ան: Արմէն Խաչատրեանը նաեւ կարեւորած է բնագաւառին մէջ վերջին ամիսներուն իրականացուած միւս բարեփոխումները:

Նախարարին հաւաստմամբ պիտի ներդրուին նախարարութեան կողմէ նշուած ծառայութեան վաչրին մէջ եւ պայմաններով շարքային կազմի պարտադիր զինուորական ծառայութեան փոխարէն շարքային եւ սպայական կազմերու պարտադիր զինուորական ծառայութեան պայմանագրային զինուորական ծառայութեան անցման նոր համակարգ եւ շարքային կազմի կարճաժամկէտ պարտադիր զինուորական ծառայութեան ընթացակարգ:

«Պաշտպան Հայրենեաց» ծրագիրը նախատեսում է շարքային եւ սպայական կազմերի պարտադիր զինուորական ծառայութեան առաջին վեց ամիսը լրանալուց չեղարկուած կարգով պայմանագրային զինուորական ծառայութեան անցնելու հնարաւորութիւն՝ ծառայութեան ժամկէտը սահմանելով 5 տարի, ինչպէս նաեւ պայմանագրի ժամկէտը լրանալու կամ առողջական վիճակի պատճառով ոչ պիտանի ճանաչուելու հիմքով ծառայութիւնից ժամկէտից շուտ արձակուելիս՝ նրանց համար սահմանելով պատուովճար ստանալու իրաւունք: Պատուովճարի չափը նախատեսուած է սահմանել 5 միլիոն դրամ, որը տնօրինուելու է ազատօրէն», ըսած է Սուրէն Պապիկեանը:

Արցախի Մէջ Միակարծիք Չեն Բանակը Ինքնապաշտպանութեան Ստորաբաժանումներով Փոխարինելու Հարցին Մէջ

Արցախի մէջ պատրաստ են հրաժարելու Պաշտպանութեան բանակին ու գայն փոխարինելու ինքնապաշտպանութեան ստորաբաժանմամբ՝ պայմանով, որ ռուս խաղաղապահներուն թիւը աւելնայ, իսկ առաքելութիւնը տեղակալուի շփման գիծի ամբողջ երկայնքով, «Ազատութեան» փոխանցեց Լեռնային Ղարաբաղի խորհրդարանի իշխող խմբակցութեան ղեկավար Արթուր Յարութիւնեանը:

Այս հարցին մասին առաջինը հրապարակաւ վարչապետ Փաշինեանը խօսեցաւ՝ կառավարութեան նիստին՝ տեղեկացնելով, որ տասը օր առաջ Սոչիի մէջ Ռուսիոյ եւ Ատրպէյճանի ղեկավարներուն ներ-

կայացուցած է Ղարաբաղի իշխանութիւններուն առաջարկը, որ եթէ Արցախի շուրջը ստեղծուի ապառազմականացուած գոտի՝ միջազգային երաշխիքներով, ապա նման մասշտաբի Պաշտպանութեան բանակ ունենալու կարիք Ղարաբաղը կրնայ չունենալ: Փաշինեան չըսաւ, եթէ Ալիեւն ու Փութինը ընդունած են իր առաջարկը, միայն նշեց, որ Արցախի իշխանութիւններուն այդ առաջարկը, կը մնայ ուժի մէջ: Ղարաբաղի խորհրդարանի իշխող «Ազատ Հայրենիք» ՖՄԴ» խմբակցութեան ղեկավար Արթուր Յարութիւնեան հաստատեց, որ պատրաստ են փաշինեանի ներկայացուցած տարբերակին՝ եթէ կա-

Մեր Համակիրները Մեզի Մանտաք Տուած Են, Որ Շարունակենք Գործունէութիւնը Աժ-ի Մէջ. Սեյրան Օհանեան

ՀՀ Ազգային ժողովի ընդդիմադիր «Հայաստան» խմբակցութեան ղեկավար Մէլքի Օհանեանը կը համարէ, որ ընդդիմադիրները փողոցային պայքարի ընթացքին շատ կարեւոր գործ կատարած են, օրինակ՝ յառաջ երբեք են իրենց համակիրներուն, ժողովուրդի պայքարի ոգին, միջազգային հանրութեան ցոյց տուած են, որ հայ ժողովուրդը ի վիճակի է շարունակելու պայքարիլ Հայաստանի ինքնութեան համար, իսկ հիմա համակիրները իրենց մանտաք տուած են, որ գործունէութիւնը շարունակեն Աժ-ի մէջ: Օհանեան այս մասին ըսաւ Աժ-ի մէջ լրագրողներու հետ ճեպագրոյցին՝ անդրադառնալով պոչթոթէ չեռոյ ընդդիմութեան վերադարձին խորհրդարան:

Ընդդիմադիր «Հայաստան» խմբակցութեան ղեկավար Սեյրան Օհանեան

«Մենք փողոցում, կարծում եմ, որ մէկ շատ կարեւոր գործ արեցին՝ յառաջացուցինք մեր համակիրները եւ մեր ժողովուրդի պայքարի ոգին, երկրորդը՝ միջազգային հանրութեան ցոյց տուեցինք, որ հայ ժողովուրդն ի վիճակի է շարունակելու պայքարելու Հայաստանի ինքնութեան համար: Եւ երրորդը՝ եթէ ժամանակավիճակն էր փաստաթղթեր պէտք է ստորագրուէին, մենք կանխարգելեցինք: Հիմա փողոցային գործընթացներն աւարտուել են, եւ մեր համակիրները մեզ մանտաք են տուել, որ մենք շարունակենք մեր գործունէութիւնն Աժ-ում: Դրա համար մենք Աժ-ում շարունակելու ենք աշխատել այն օրակարգով, որը մեզ անհրաժեշտ է», ըսաւ Օհանեան:

գուցէ մտավախութիւն ունեցած են բացակայութիւններու պատճառով մանտաքին գրկուելու եւ անոր համար կը վերադառնան խորհրդարան՝ խմբակցութեան ղեկավարը ըսաւ. «Այդ մանտաքները մեզ տուել են մեր զաղափարակիցները՝ ՀՀ շուրջ 300 հազար քաղաքացիներ, եւ մենք պարտաւոր ենք այդ մանտաքը կրելու եւ ժողովուրդի կարծիքը, տեսակէտներն արտայայտել նաեւ Աժ-ում: Մեզ մօտ ոչ մի պատգամաւորի, այդ թւում ինձ համար մանտաքի, պատգամաւորական անձեռնմխելիութեան հետ կապուած ոչ մի մտավախութիւն չկայ»:

Ան կը կարծէ, որ եթէ իրենք պատգամաւոր են, ապա պէտք է այդ մանտաքները ամբողջութեամբ կիրառեն ժողովուրդին տեսակէտը արտայայտելու համար:

Պետական Դաւաճանութեան Մեղադրանքով Զինուոր Մը Ձերբակալուած Է

Ազգային Անվտանգութեան Ծառայութիւնը (ԱԱԾ) կը յայտնէ պետական դաւաճանութեան հերթական ղեկավար բացառապետ մասին, եռամսեայ հաւաքներուն մասնակցած զինուորը ձերբակալուած է: Ըստ ԱԱԾ-ի՝ 2021-ի Օգոստոս-Նոյեմբեր ամիսներուն Պաշտպանութեան Նախարարութեան եռամսեայ հաւաքներուն մասնակցած զինուոր, շարքային է.Ա-ն, կարճ ժամանակով առնչուելով պետական ու ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկութիւններու հետ, 2021-ի Հոկտեմբերին Ֆէյսպուքի միջոցով ծանօթացած է

օտարերկրեայ յատուկ ծառայութեան աշխատակից հանդիսացող անձի հետ, Ուսթափի միջոցով հաւաքած եւ անոր յանձնած է իրեն վստահուած դիրքին, անոր ճշգրիտ տեղակայման, դիրքապահ անձնակազմի քանակին, սպառազինութեան, անոնց մէջ ծառայութեան կայացման կարգին վերաբերելու պետական եւ ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկութիւններ, որոնց դիմաց ստացած է իր իր գրուցակիցին մերկ լուսանկարները: Նախաքննութիւնը կը շարունակուի, ըսուած է հաղորդագրութեան մէջ:

տարուի Նոյեմբեր 9-ի յայտարարութեան 3-րդ կէտը, համաձայն որուն՝ Ղարաբաղի մէջ խաղաղապահ գորակազմ պէտք է տեղակայուի շփման գիծի ամբողջ երկայնքով:

իրաւունք ունենալու», ըսաւ Յարութիւնեան:

«Հիմա ամբողջութեամբ շփման գծով Ռուսաստանի Դաշնութեան խաղաղապահ ուժերը, հաշուի առնելով քանակը եւ մնացած բոլոր տեխնիկական հարաւորութիւնները, չեն կարող տեղադրուել: Եթէ այդ կէտը կատարուի եւ ամբողջ շփման գծով տեղադրուեն Ռուսաստանի խաղաղապահ ուժերը, կարծում ենք, որ եթէ այդ կէտը ամբողջութեամբ կատարուի, էդ ղեկավարմ մենք միայն ունենալու ենք ինքնապաշտպանութեան ստորաբաժանումներ, որը մենք ՄԱԿ-ի կանոնադրութեամբ

Արցախի ընդդիմութիւնը, մինչդեռ, դէմ է Պաշտպանական բանակի լուծարման: Խորհրդարանի «Արդարութիւն» խմբակցութեան ղեկավար Դաւիթ Գալստեան կ'ըսէ, որ թոյլ պիտի չտան, քանի որ այդ պիտի նշանակէ նոր ցեղապանութիւն. «Ես չգիտեմ Ղարաբաղի իշխանութիւնները ինչ են փոխանցել Նիկոլ Փաշինեանին, բայց ես եւ մեր կուսակցութիւնը, իմ համախոհները հետ միասին, պայքարելու ենք նման որոշման դէմ եւ թոյլ չենք տալու որեւէ անձի կամ անձանց Ղարաբաղում Պաշտպանութեան բանակի աշխատանքը չհղաքացնել, լուծարել Պաշտպանութեան բանակը: Դա լինելու է հերթական ցեղապանութեան սկիզբը»:

ԼՈՒՐԵՐ

Փաշինեան Կարելորած Է ԵՄ-ի Կողմէ Զայաստանի Զամար Յայտարարուած 2,6 Միլիար Եւրոյի Տնտեսական Եւ Ներդրումային Փաթեթի Արդիւնաւէտ Իրականացումը

Վարչապետ Փաշինեան կ'ընդունի Արեւելեան Գործընկերութեան հարցերով յատուկ բանազնացներու պատուիրակութիւնը

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան ընդունած է ԵՄ եւ ԵՄ անդամ երկիրներու Արեւելեան Գործընկերութեան հարցերով յատուկ բանազնացներու պատուիրակութիւնը:

Վարչապետը ողջունած է պատուիրակութեան այցը Հայաստան եւ կարեւորած՝ ՀՀ-ԵՄ համագործակցութեան շարունակական զարգացումը: Նիկոլ Փաշինեան նշած է Արեւելեան Գործընկերութեան ծրագրի շրջանակին մէջ Հայաստանի մէջ ժողովրդավարութեան զարգացման, արդարադատութեան, տնտեսութեան եւ այլ ուղղութիւններով իրականացուող բարեփոխումներու փաստը եւ յաւելած, որ զանոնք յառաջ մղելու օրակարգը ՀՀ կառավարութեան առանցքային առաջնահերթութիւններէն մէկն է: Վարչապետը կարեւորած է նաեւ ԵՄ-ի կողմէ Հայաստանի համար յայտարարուած 2,6 միլիար Եւրոյի տնտեսական եւ ներդրումային փաթեթի արդիւնաւէտ իրականացումը:

Կարեւորուած է ՀՀ-ԵՄ համագործակցութեան ընդլայնումը

տնտեսութեան, առեւտուրի, ներդրումներու, ուժանիւթի եւ այլ ուղղութիւններով: Նիկոլ Փաշինեան յաւելած է, որ մեր երկիրը Աշխարհի տնտեսական ազատութեան ցուցակին մէջ 165 երկիրներու շարքին կը գրադեցնէ 11-րդ հորիզոնականը:

Վարչապետը գրուցակիցներուն ներկայացուցած է Լեւոնային Ղարաբաղի հիմնախնդիրին, Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի միջեւ յարաբերութիւններու կարգաւորման վերաբերեալ հայկական կողմի դիրքորոշումն ու դիտարկումները: Կարեւորուած է Հայաստանի մէջ ԵՄ դիտորդական առաքելութեան գործունէութիւնը եւ ընդգծուած է վերջինիս դերը կայունութեան եւ անվտանգութեան ամրապնդման գործին մէջ:

Միտքեր փոխանակուած Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի միջեւ սահմանազատման ու սահմանային անվտանգութեան, տարածաշրջանին մէջ տեղի ունեցող գործընթացներու, ինչպէս նաեւ հայ-թրքական երկխօսութեան շուրջ:

Խաղաղութեան Պայմանագիրը Պէտք Է Ունենայ Միջազգային Երաշխիքներ. Ալէն Սիմոնեան

Հայաստանի իշխանութիւնները լուրջ կը վերաբերին խաղաղութեան պայմանագրին շուրջ բանակցութիւններուն եւ անոր վերաբերեալ իրենց պատկերացումները կը յայտնեն բոլոր կողմերուն: Ազգային ժողովին մէջ լրագրողներու հետ ճեպագրուցին այս մասին ըսաւ Ազգային ժողովի նախագահ Ալէն Սիմոնեան՝ մեկնաբանելով ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի յայտարարութիւնը այն մասին, որ խաղաղութեան պայմանագրին 12 ժամ յետոյ պատերազմ կ'ընդհատուի, եթէ չըլլան միջազգային երաշխիքներ:

«Իշխանութիւնը լուրջ է վերաբերուած, եւ իր պատկերացումներն է յայտնում խաղաղութեան պայմանագրի վերաբերեալ, նաեւ՝ այն բոլոր կողմերին, որոնք միջնորդ են հանդիսանում այդ խաղաղութեան պայմանագրի կնքման համար: Դրա համար է վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը ասել, որ պէտք է լինեն յստակ երաշխիքներ, որովհետեւ միայն թողութ ստորագրելով չի: Յուսանք, որ այդ պայմանագիրը լուրջ երաշխիքներ կ'ունենայ,

Ազգային ժողովի նախագահ Ալէն Սիմոնեան

որովհետեւ ուղղակի պայմանագիր ստորագրելը բաւարար պայման չէ», ըսաւ Սիմոնեան:

Ազգային ժողովի նախագահին խօսքով՝ այս տրամաբանութեամբ պէտք է յառաջ շարժիլ եւ կայուն խաղաղութիւն հաստատել տարածաշրջանին մէջ:

«Ինչպէս տեսնուած էք, ի հե-

Զայաստանի Վարչապետն Ու Արտաքին Գործերու Նախարարը Ընդունած Են ԵԱՀԿ Մինսքի Խումբի Ռուս Զամանախազահը

Հայաստանը կը պաշտպանէ ռուսական կողմէ ընթացիկ տարուայի Օգոստոսին ներկայացուած առաջարկները, որոնք կրնան Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի միջեւ յարաբերութիւններու կարգաւորման հետագայ բանակցութիւններուն հիմք հանդիսանալ, յայտնած է վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան ԵԱՀԿ մէջ կայացած հանդիպումի ընթացքին Մինսքի Խումբի

Արարատ Միրզոյեանը եւ Իկոր Խովաեւ Երեւանի Փաշինեան ԵԱՀԿ մէջ կայացած հանդիպումի ընթացքին

Ռուս համաձայնագրի, հայ-ատրպէյճանական յարաբերութիւններու կարգաւորման աջակցելու հարցերով Ռուսիոյ արտաքին գործերու նախարարի յատուկ ներկայացուցիչ Իկոր Խովաեւի հետ հանդիպման:

Փաշինեանն ու Խովաեւը քննարկած են Սոչիի մէջ Հոկտեմբեր 31-ին տեղի ունեցած Հայաստանի, Ռուսիոյ եւ Ատրպէյճանի առաջնորդներուն եռակողմ հանդիպման արդիւնքներուն, հայ-ատրպէյճանական յարաբերութիւններու կարգաւորման գործընթացին ու Լեւոնային Ղարաբաղի հիմնախնդիրին հետ կապուած հարցեր:

Իկոր Խովաեւին հանդիպած է նաեւ Հայաստանի արտաքին գործերու նախարար Արարատ Միրզոյեանի հետ:

Հայաստանի Արտաքին Գործերու Նախարարութեան փոխանցմամբ՝ անոնք եւս քննարկած են Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի միջեւ յարաբերութիւններու կարգաւորման, Լեւոնային Ղարաբաղի հիմ-

նահարցի հանգուցալուծման առնչուող վերջին զարգացումները, ինչպէս նաեւ անդրադարձած են Հոկտեմբեր 31-ին Սոչիի մէջ կայացած Հայաստանի, Ռուսիոյ եւ Ատրպէյճանի ղեկավարներու վերջին եռակողմ հանդիպման ու ընդունուած համատեղ յայտարարութեան:

Հայաստանի արտաքին գործերու նախարարը շեշտած է ուժի կամ ուժի սպառնալիքի կիրառումէն զերծ մնալու կողմերուն յանձնառութեան կարեւորութիւնը՝ նշելով, որ «Ատրպէյճանը իր յարձակողական վարքագիծով եւ առաւելապաշտական նկրտումներով կը շարունակէ խոչընդոտել տարածաշրջանին մէջ կայուն ու երկարաժամկէտ խաղաղութեան հաստատման»:

Արարատ Միրզոյեանը եւ Իկոր Խովաեւը միտքեր փոխանակած են նաեւ Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի միջեւ սահմանազատման գործընթացին, ինչպէս նաեւ տարածաշրջանի ճանապարհային ենթակառուցուածքներու ապաշրջափակման վերաբերեալ:

Առանց ԼՂ Խնդրի Յստակացման Զնարաւոր Զէ Խաղաղութեան Պայմանագիր ԿՈՒՅԵՆ Գրիգորեան

Առանց Լեւոնային Ղարաբաղի հիմնախնդրի լուծման կամ գոնէ յստակացման, թէ ինչպէս այն պիտի լուծուի, հնարաւոր չէ խաղաղութեան պայմանագիր կնքել Ատրպէյճանի հետ. այս մասին կ'ըսէ Հայաստանի Անվտանգութեան Խորհուրդի քարտուղար Արմէն Գրիգորեանը: Անոր խօսքով՝ հայկական կողմը աշխատած է Ատրպէյճանի ներկայացուցած հինգ սկզբունքներուն եւ անոնց ընդլայնուած տարբերակին վրայ, որուն հիման վրայ երկու երկիրներու արտաքին գործերու նախարարները Նոյեմբեր 7-ին հանդիպած են Ուաշինկթընի մէջ: Այժմ այդ բնագիծը, ըստ Գրիգորեանի, ունի շրջանակային համաձայնագրի տեսք, որ կրնայ համապարփակ լուծել Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի միջեւ առկա խնդիրները: Անվտանգութեան Խորհուրդի քարտուղարը կը կարծէ, թէ երթալով

ճուղի ընդդիմութեան յայտարարութիւններին, երկու տարի անց Հայաստանը բաւականին լաւ բանակցուած է, եւ կարելի է շատ երկար նշել միջազգային ասպարէզում մեր դիւանագիտութեան յաղթանակները: Նման ներգրաւուածութիւն

Զայաստանի Անվտանգութեան Խորհուրդի քարտուղար Արմէն Գրիգորեան

աւելի կը յստակացուին խաղաղութեան գործընթացին շրջանակները:

ԱՄՆ-ի, Ֆրանսայի, Ռուսաստանի կողմից նոյնիսկ չի եղել ԵԱՀԿ Մինսքի խմբի ձեւաչափի ժամանակ: Արդեօ՞ք սա յաղթանակ չէ: Իմ կարծիքով, դիւանագիտական առումով շատ մեծ յաղթանակ է», ըսաւ Սիմոնեան:

Հայաստանի 6 Ընկերութիւններու Արտադրանքը Պիտի Վաճառուի Ամերիկեան Խանութներու Մէջ

Հայաստանի 6 տնտեսվարող-ներու արտադրանքը պիտի վաճառուի ամերիկեան մեծագոյն TJ Maxx եւ HomeGoods խանութներուն մէջ: Այս մասին յայտնած է «Buy Armenian» համահիմնադիր Նշան Օտապաշեանը՝ խօսելով Դեկտեմբեր 10-ին եւ 11-ին Կլենտէյլի Սիւրիք Առևտրի թրոփումին մէջ կայանալիք աննախադէպ «Ամանորի Սպասումով» տոնավաճառի մասին:

Նշան Օտապաշեանը պատմած է, որ «Buy Armenian»-ի ջանքերով սկսած է համագործակցութիւն հայ արտադրողներու եւ ամերիկեան այս երկու խանութներուն միջեւ, իսկ յաջողութիւն արձանագրելու պարագային այդ համագործակցութիւնը շարունակական պիտի ըլլայ:

Նշան Օտապաշեանը մանրամասնած է. «Մեզի հարցուցին, թէ ի՞նչ ապրանքներ կարելի է ներկայացնել ոչ-հայ յաճախորդներուն ու մենք պատրաստեցինք որակեալ ու զեղեցիկ արտադրանքի հայ արտադրողներու ցուցակ ամերիկեան երկու խանութներու՝ TJ Maxx եւ HomeGoods-ի համար: Ներկայացուցինք եւ արդէն իրենք առանձնացուցին այն ապրանքները, որոնք հետաքրքրական էր իրենց, այնուհետեւ մօտ 1 ամիս առաջ 10 թոն ապրանքի պատուէր տուին Հայաստանէն 6 փոքր ընկերութիւններու: Յատկանշական է, որ այս ապրանքները պիտի վաճառուին ոչ միայն Գալիֆորնիա նահանգին, այլ 7 տարբեր նահանգներ մէջ՝ Գալիֆորնիոյ, Արիզոնայի, Օհայոյի, Ինտիանայի, Ճորճիայի, Նիւ Ճորճիի եւ Գոննէթիքութիւնի մէջ: Պիտի վաճառուի մեղր, թէյ, խնձորի քացախ, մեղրի քացախ, տարբեր տեսակի չիրեր: Այս ամէնը պէտք է բաժնուի այս 7 նահանգներուն միջեւ, եւ եթէ այս ապրանք-

ները շուտ վաճառուին, ապա ամէն ամիս այս քանակով կամ աւելի պատուէրներ պիտի ստացուին: Սա իսկապէս մեծ ձեռքբերում է»:

Վերջինս նաեւ կոչ ըրած է ԱՄՆ-ի մէջ բնակող բոլոր հայրենակիցներուն գտնելու այս ապրանքները եւ գնելու գանձք, քանի որ այդպիսով զարգացման մեծ հնարաւորութիւն կը ստեղծուի Հայաստանի մէջ գործող այս տնտեսվարողներու, ինչպէս նաեւ՝ Հայաստանի տնտեսութեան համար:

«Ամանորի Սպասումով» տոնավաճառը եւս մեծապէս պիտի նպաստէ հայ արտադրողներու նոր շուկայ մտնելուն ու տնտեսութեան աճին: Արդէն յայտնի է, որ շուրջ 10 արտադրողներ Հայաստանէն ներկայ պիտի գտնուին Դեկտեմբեր 10-ին եւ 11-ին Կլենտէյլի Սիւրիք Առևտրի թրոփումի մէջ կայանալիք ցուցահանդէս վաճառքին, որուն կազմակերպիչներն են «Buy Armenian» ընկերութիւնը եւ «Standing Our Families» հիմնադրամը: Հալայ, Արցախի կարպետ, Կեռաս, Մանթալ, Անտառամ թէյեր, Միսմա, Արարատ պոքս, Սուսօ միրգեր, Չրենի, Armenia Cheer & chocolates ընկերութիւններու ներկայացուցիչները ամենայն հաւանականութեամբ ներկայ պիտի գտնուին այս ջերմ հայկական միջոցառման եւ պիտի շփուին ամերիկաբնակ մեր հայրենակիցներուն հետ:

Յուշահանդէս վաճառքին մասնակցելու համար տարաւար վարձակալելու հնարաւորութիւն պիտի ունենան ընդամենը 80 ընկերութիւն: Այսպիսով, «Ամանորի Սպասումով» տոնավաճառի տաղաւարներու ամրագրման համար անհրաժեշտ է գանգահարել 866 207 1466 հեռախօսահամարին կամ գրել info@buyarmenian.com ելեկտրոնային հասցէին:

Հնդկական Bharat Forge-ը Հայաստանի Պիտի Վաճառ 155 մմ Տրամաչափի Հրետանի՝ 155 Միլիոն Տոլարով

Տեղական գէնքի համակարգերու արտահանման մէջ աննախադէպ յառաջընթաց արձանագրելով՝ Bharat Forge-ը յայտարարած է, որ Kalyani Strategic Systems-ին պատկանող դուստր ձեռնարկութիւնը «արտահանման պատուէր ստացած է 155 միլիմետր (մմ) հրետանային միջոցներու համար»:

2022 թուականի Նոյեմբեր 9-ին Bharat Forge Limited ընկերութիւնը, որ կը գտնուի Փունայի մէջ, յայտարարած է, որ ստացած է 155 միլիոն տոլարի արտահանման պատուէր իր 155 մմ հրետա-

նային միջոցներէն մէկուն համար: Զէնքի մատակարարումը պէտք է իրականացուի երեք տարուան ընթացքին: Ընկերութիւնը Պոմպէյի ֆոնտային պորսային տեղեկացուցած է գէնքի վաճառքի մասին եւ չնայած չէ նշած երկիրը, որ պատուիրած է գէնքը, այնուամենայնիւ յայտարարած է, որ այդ ոչ հակամարտային գօտի է, ինչ որ կը նշանակէ, որ երկիրը ներկայիս ներգրաւուած չէ որեւէ պատերազմի մէջ:

Այս մասին կը տեղեկացնէ հնդկական մամուլը, տեղեկատուութիւնը, որ, սակայն, ճշդուած չէ:

1998-ին Տեղի Է Ունեցել Աղետալի Սխալ

Շարունակուած էջ 1-էն

միջեւ պէտք է տեղի ունենայ երկխօսութիւն: Աւելին ասեմ՝ եթէ 1998-ին ԼՂ-ն բանակցային գործընթացից դուրս թողնուած չլինէր, ԼՂ հարցը վաղուց կարգաւորուել էր»:

Վարչապետի համոզմամբ՝ ԼՂ հայրենակիցներու յաջողութեան գրաւականը այնտեղ ապրելն է, այնտեղ աշխատելն ու արարելը. «Եւ ՀՀ-ն բոլոր հնարաւոր պայմանները ստեղծում է դրա համար. ԼՂ բիւժէն իր ողջ պատմութեան մէջ երբեք չի եղել այնքան, որքան այսօր է»:

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը պատասխանելով հարցին, թէ այսօր ո՞րն է Հայաստանի իշխանութեան դիրքորոշումը Արցախի հարցով. Արցախը Հայաստան է եւ վերջ, թէ՞ Հայաստանը ընդունած է, որ Արցախը Ատրպէյճանի կազմին մէջ է, ըսած է. «Եթէ մենք ուզում ենք աղէտների առաջ չկանգնեցնել Հայաստանի Հանրապետութիւնը եւ Լեռնային Ղարաբաղը, մենք այդ վետոյով պէտք է ամբողջ աշխարհի դէմ միայնակ կռիւ չտանք, որովհետեւ չենք կարող տալ»: Վարչապետը նաեւ աւելցուց, որ պէտք է իրագործելի ծրագիր ունենալ, թէ ինչպէս պիտի լուծենք խնդիրը: Անոր համոզմամբ՝ նոր իրավիճակին մէջ Հայաստանի Հանրապետութիւնը նոր տեսութեան անհրաժեշտութիւն ունի:

«Ոչ թէ նրա համար, որ հին տեսութիւնը վատն է, այլ որ այդ տեսութեան ընդունման առաջին իսկ օրից մեր բոլոր գործողութիւնները հակասել են այդ տեսութեանը եւ, ի վերջոյ, բերել, հասցրել են նրան, որ այդ տեսութիւնը գործնականում չեղարկուել է առաջին հերթին մեր կողմից», ըսաւ վարչապետը:

Փաշինեան այսօր ինքն իրեն ամենաշատը մեղաւոր կը զգայ, որ 2018 թուականին չէ ըսած ամէն ինչ այնպէս, ինչպէս կ'ըսէ հիմա: «Համարել եմ, որ որպէս մոհիկան պէտք է պայքարեմ յանուն այդ նարատիւի: Յետոյ պարզուել է, որ դա ոչ մէկին պէտք չի եւ ոչ մէկը պատրաստ չի եւ պատրաստ չի եղել այդ նարատիւին, այդ տեսութիւնը արձանագրելուն եւ դա փրկելուն ուղղուած որեւէ գործողութիւն անելուն, երբ իշխանական լծակներ է ունեցել: Մենք պէտք է արձանագրենք, որ դա տեղի է ունեցել, պէտք է առերեսուենք այս իրականութեան հետ», - ըսաւ ան աւելցնելով, որ 30 տարի մենք այնպէս վարուած ենք, կարծես ՄԱԿ-ի Անբանաձեւերը չկան, բայց կան անոնք եւ եղած են միշտ:

«Մենք այսօր փորձում ենք գէնքի եւ սպառազինութեան ձեռք բերման մեր հնարաւորութիւնները դիւրեւսփիկացնել եւ այդ ուղղութեամբ գնալու ենք առաջ: Եթէ որեւէ արդիւնքի մասին յայտարարելու անհրաժեշտութիւն կը լինի դրա մասին կը յայտարարենք», - Հանրային հեռուստաընկերութեան եթերում ըսաւ Նիկոլ Փաշինեանը՝ խօսելով Հնդկաստանէն գէնքի գնման հրապարակումներու մասին:

Անդրադառնալով իր այն յայտարարութեան, որ Հայաստանի կողմէ գումար փոխանցուած գոր-

ծընկեր երկիրներէն մէկը, գէնքը չէ մատակարարած, ինչպէս նաեւ գումարը ետ չէ վերադարձուցած, վարչապետը ընդգծեց, որ խնդրի մասին քննարկումները կը շարունակուին. «Ցաւօք, մինչ օրս խնդիրը չի լուծուել, ընթացքի մէջ է»:

Դուք դեռ իրագործելի կը համարէ՞ք ձեր այն ցանկութիւնը, որ մինչեւ տարեվերջ խաղաղութեան պայմանագիրը պէտք է ստորագրուի: Պատասխանելով յիշեալ հարցին, ՀՀ վարչապետը մասնաւորապէս յայտարարեց.

«Մենք, յամենայնդէպս, ամէն ինչ դրա համար կ'անենք: Շատ կարեւոր է այդ խնդրի գործնական լուծման համար, որ մենք գլխաւորապէս խօսակցութիւնից անցում կատարենք բուն տեքստային, բովանդակային խօսակցութեանը: Յայտարարութեան 9-րդ կէտի հետ կապուած, կարծում եմ, որ եւ մեր հանրութեանը ի վիճակի եղանք ի ցոյց դնել, թէ ինչի մասին է խօսքը: Նոյնը պէտք է անենք նաեւ խաղաղութեան պայմանագրի վերաբերեալ: Խաղաղութեան պայմանագրի մի քանի տարբերակներ կան. օրինակ կայ տարբերակ՝ ստորագրել շրջանակային համաձայնագիր, որը յարաբերութիւնների ընդհանուր շրջանակն է զծագրում եւ չի հասցէագրում բոլոր հնարաւոր հարցերը: Եթէ այսպիսի տարբերակով Ատրպէյճանի համար ընդունելի լինի առաջ գնալ, հնարաւոր է եւ կարողանանք: Բայց ես էլի եմ ասում, որ մենք մեզնից կախուած ամէն ինչ կ'անենք դրա համար: Նաեւ շատ կարեւոր է մեզ համար եւ ուզում եմ, որ մեր հանրութիւնը եւ նաեւ միջազգային հանրութիւնը սա արձանագրի, որ խաղաղութեան պայմանագրի առնուազն ուժի մէջ մտնելուց առաջ պէտք է դելիմիտացիայի գործընթացն աւարտուած լինի: Երբ ասում ենք, որ ճանաչում ենք տարածքային ամբողջականութիւնը, իսկ միւս կողմից Ատրպէյճան ասում է, որ ՀՀ-ի տարածք մենք չենք օկուպացրել, մենք էստեղ ենք, որտեղ մեր սահմանն է... այստեղ նրբութիւն կայ, որ մենք կարող է խաղաղութեան պայմանագիր ստորագրենք եւ Ատրպէյճանը կարող է շարունակել տարածքային նկատումներ ներկայացնել ՀՀ-ի նկատմամբ: Դրա համար մենք ասում ենք, որ պէտք է սահմանների յստակեցում լինի: Մենք մի քայլ արել ենք՝ յղում կատարելով Ալա-Աթայի հռչակագրի բովանդակութեանը, հիմա պէտք է յաջորդ քայլերն անենք: Խաղաղութեան պայմանագրի շրջանակային եւ ոչ շրջանակային տարբերակներ կան: Մենք նաեւ մեր առաջարկներն ենք ներկայացրել խաղաղութեան պայմանագրի տեքստի շրջանակի վերաբերեալ եւ նաեւ Վաշինգտոնում տեղի ունեցած հանդիպման ընթացքում հայկական պատուիրակութիւնն իր առաջարկները, մեկնաբանութիւնները, մեծ հաշուով՝ տեքստի մեր տարբերակը ներկայացրել ենք քննարկման, եւ յոյս ունենք, որ Ատրպէյճանը դա կառուցողական կը քննարկի եւ կ'արձագանքի», - ըսաւ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան:

Հայ Քաղաքական Կուսակցութիւնները Կը Դատապարտեն Ատրպէյճանի Զինուորական Ոճրագործներու Ոգեկոչումը Լիբանանի Մէջ

Ուրբաթ, 11 նոյեմբեր 2022-ին, Նոր Հաճնոյ Հնչակեան կուսակցութեան կեդրոնին մէջ տեղի ունեցաւ հայ քաղաքական երեք կուսակցութիւններու արտակարգ ժողովը: Ժողովի աւարտին հրապարակուեցաւ մամլոյ հետեւեալ հաղորդագրութիւնը.

Հայ քաղաքական կուսակցութիւնները խստիւ կը դատապարտեն Աքքարի Ալ Քաուշիրա գիւղին մէջ՝ այսպէս կոչուած «Ատրպէյճանի հանրապետութեան նահատակ ներու» լիշատակին յուշարձանի մը բացման դէպքը, այլ խօսքով՝ Ատրպէյճանական բանակի «զոհեր»ուն լիշատակին կանգնեցուած յուշակոթողի երեւոյթը:

Ժողովականները գարմանք եւ վրդուծունք յայտնեցին, այս յուշարձանի տեղադրման եւ արարողութեան ընդհանուր հոլովոյթին մասին հաստատելով՝ որ արարքը իր էութեան մէջ կը հակասէ պաշտօնական Պէյրութի հրապարակած յայտարարութեան, առ այն, որ ատրպէյճանական զօրքերը ներխուժած են Հայաստանի ինքնիշխան տարածքներ եւ այնտեղ գործած ոճիրներ:

Նման հաստատում կատարած են նաեւ միջազգային ընտանիքի բազմաթիւ պետութիւններ, բացառելով Ատրպէյճանի ռազմական լանցագործ ըլլալու դիմագիծը եւ պահանջելով հայաստանեան տարածքներէն ատրպէյճանական բանակին հեռացումը:

Հիմա Լիբանանի մէջ, լիբանանեան պետական դէմքերու ներկայութեան կոգեկոչուի յանցագործ բանակ մը որ կը շարունակէ սպառնալ Հայաստանի եւ Արցախի Հանրապետութիւններուն եւ որ փաստերը տուած է Սոււկայիթի, Կիրովպպատի, Թալիշի եւ Պուտաբէշտի մէջ ռազմական ամենավարագ ոճիրները գործադրելու եւ ցեղային զտումի քաղաքականութիւնը շարունակելու:

Ժողովը անհրաժեշտ գտաւ որ Լիբանան չներքաշուի ատրպէյճանական թափանցումի ու պատմութեան նենգափոխման այս նոր ծուղակին մէջ եւ յարգէ հայ ժողովուրդի իրաւունքները ու յատկապէս լիբանանահայ համայնքի արժանապատուութիւնը:

ՄԴՀԿ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՇՐՋԱՆԻ ՎԱՐԺ ՄԱՐՄԻՆ
ՌԱԿ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
ՀՅԴ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵ

Ընկ. Ալեքսան Քէօշկերեան Զարմանք կը Յայտնէ

Այս արդիւ՝ Ս.Դ.Հ.Կ Կեդրոնական վարչութեան անդամ, Ալեքսան Քէօշկերեան գարմանք յայտնած լիբանանեան հողի վրայ Ատրպէյճանին նուիրուած յուշակոթողի բացումին կապակցութեամբ, դատապարտելով սեփական նեղ շահի համար ոճրագործները պարզեւատրելու երեւոյթը:

«Գայթակցութիւն մը Աքքարի Քաուշիրա բնակավայրին մէջ, որուն հերոսներն են երեսփոխաններ ձիմի Ժապպուրն ու Մոհամմատ Սլէյմանը»: Ս.Դ.Հ.Կ Կեդրոնական վարչութեան անդամ Ալեքսան Քէօշկերեան այսպէս մեկնաբանեց Լիբանանի հիւսիսային գաւառէն տարածուած լուրերը եւ լուսանկարները այն մասին, որ թրքական եւ ատրպէյճանական դեսպանութիւններուն աջակցութեամբ Քաուշիրա բնակավայրին մէջ տեղի ունեցած է «Ատրպէյճանի Հանրապետութեան նահատակներ» խորագրեալ յուշակոթողի մը բացումը՝ ներկայութեամբ շրջանի երեսփոխաններէն Մոհամմատ Սլէյմանի եւ ձիմի Ժապպուրի, նախկին երեսփոխաններու, ինչպէս նաեւ Աքքարի գաւառապետին, գործող եւ նախկին պաշտօնատարներու:

«Աքքարցիները մեր եղբայրներն են եւ լիբանանեան հայրենիքի մեր գործընկերները: Մենք գանոնք կը յարգենք եւ կ'արժեւորենք, սակայն հարց կուտանք, թէ ինչպէս համաձայնեցան իրենց գիւղին մէջ այդ յուշակոթողը կանգնեցնելու գաղափարին», համացանցային գրառումներով նշեց Քէօշկերեան:

Անոր խօսքով, լիբանանահայերը, որպէս լիբանանցի քաղաքացիներ կը հաւատան մարդկային գերագոյն արժէքներուն ու կը դատապարտեն հայրենիքի մէկ սիրելի տարածքին վրայ նման յուշակոթողի մը կանգնեցումը, կը մերժեն պատմութեան կեղծումը եւ ոճրագործներու պարզեւատրումը՝ յանուն անձնական նեղ շահերու եւ օգուտներու:

Նշենք, որ յուշակոթողի բացումին զուգահեռ նաեւ տեղի ունեցաւ թրքական ֆինանսաւորումով մօտակազ վարժարանի մէկ մասնաբաժինին բացումը: Հանդիսութեան ընթացքին խօսք արտասանողները շնորհակալութիւն յայտնեցին Թուրքիոյ՝ Լիբանանի նշեալ շրջանին մէջ ներգրուածներ կատարելուն համար:

Փրկուեցաւ՝ Ամերիկայի Ժողովրդավարութիւնը

Շարունակուած էջ 1-էն

Կը ժխտելին 2020-ի նախագահական ընտրութիւններու արդիւնքները: Թրամփ աշխատանք տարաւ նաեւ տիրանալու համար Նահանգային Քարտուղարներու պաշտօններուն, յատկապէս այն նահանգներուն մէջ, որոնք վճռորոշ դեր ունեցան իր պարտութեան մէջ: Ան պաշտպանեց այնպիսի թեկնածուներ, որոնք այժմէն իսկ կը յայտարարեն թէ, պիտի մերժեն վաւերացնել 2024-ի նախագահական ընտրութիւններու արդիւնքները, եթէ անոնք ի նպաստ Թրամփին չըլլան: Բարեբախտաբար, այդ թեկնածուները բոլորն ալ ձախողեցան:

Եակիմ նախագահ ճօ Պայտըն պատգամ ուղղելով ժողովուրդին զգուշացուց, որ այս ընտրութիւններուն քուէաթերթիկի վրայ է նաեւ Ամերիկայի ժողովրդավարութիւնը: Ընտրական գործընթացները կասկածի տակ առնող արդիւնքները ժխտող թեկնածուներու ընտրութիւնը մեծ հարուած պիտի հասցնէր երկրի հիմնաքար սկզբունքներէն մէկուն: Սակայն, միլիոնաւոր քաղաքացիներ ճիշդ ընտրութիւն կատարելով փրկեցին իրենց երկրի ժողովրդավարութիւնն ու ապագան:

Գ. ԽՈՏԱՆԵԱՆ
«ՄԱՍԻՍ»

Ֆրանսայի Ծերակոյտը Ընդունեց

Շարունակուած էջ 1-էն

Կը վերահաստատէ Լեոնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան ճանաչման անհրաժեշտութիւնը եւ կ'առաջարկէ կառավարութեան Լեոնային Ղարաբաղի մէջ հիմնել մարդասիրական գրասենեակ: Կ'առաջարկէ կառավարութեան դիտարկել Հայաստանի պաշտպանական կարողութիւնները ամրապնդման աջակցելու հնարաւորութիւնը:

Բանաձեւի ընդունման նիստին պատուոյ հիւրի կարգավիճակով ներկայ էին Ֆրանսայի մէջ Հայաստանի դեսպան Յասմին Տուլմաշեանը եւ Լեոնային Ղարաբաղի ներկայացուցիչ Յովհաննէս Գեորգեանը:

HOMENMEN
Ladies Auxiliary invites you to
CHRISTMAS
DINNER DANCE PARTY
CELEBRATE THE SEASON WITH DJ & SALSA DANCE
HOLIDAY SPIRITS
SATURDAY, December 17TH AT 7:30PM
Location: 1060 N. ALLEN AVE., PASADENA, CA 91104
Donation \$100
For more information, please call Karine (818) 324-0574, or Lena (626) 485-6434

Այս ընտրութիւններու աւարտին Հանրապետականներուն մօտ սկսած է ձեւաւորուիլ այն տեսակետը, թէ ժամանակը եկած է նոր էջ բանալու, քանի որ Թրամփի առաջնորդութեամբ իրենք կորսնցուցին երեք յաջողական ընտրութիւններ՝ 2018-ին, 2020-ին եւ 2022-ին: Սակայն, Տանուտ Թրամփ անտեսելով իր հասցէին հնչող մեղադրանքները դարձեալ առաջադրեց իր թեկնածութիւնը՝ 2024-ի նախագահական ընտրութիւններուն:

Թրամփի պաշտպանած սակայն պարտութիւն կրած թեկնածուներու շարքին էր նաեւ Փենսիլվանիա նահանգի Ծերակոյտի աթոռին ձգտող երկրպագու Մեմետ Օզը: Ան մինչեւ վերջ մերժեց հրաժարիլ իր թրքական հպատակութենէն, իսկ Ամերիկեան մամուլին կողմէ ան որակուեցաւ որպէս «Էրտողանի մարդը»:

Ինչ կը վերաբերի Հայկական Յեղասպանութեան, ան մերժեց պատասխանել այս նիւթով իրեն ուղղուած բոլոր հարցերը՝ անուղղակի կերպով ժխտելով պատմական իրողութիւնը:

Ընտրութիւններու նախօր-

Pashinyan Says Any Solution to Karabakh Issue Must Be Acceptable to Local Armenians

YEREVAN — Authorities in Yerevan believe that any solution to the problem of Nagorno-Karabakh must first of all be acceptable to local Armenians, Prime Minister Nikol Pashinyan said in an interview with Armenia's Public Television on Friday.

"We are not against that the problem of Nagorno-Karabakh be solved. We are saying that this solution must first of all be seen, felt and accepted by people who live there," said Pashinyan, countering Azerbaijani President Ilham Aliyev's repeated statements that the Karabakh conflict has been resolved.

"If the issue of Nagorno-

Karabakh is resolved, then why don't the Armenian people of Karabakh feel it? Why are Azerbaijani troops deployed all around Nagorno-Karabakh and shoot at it? This is a very important question that the international community should get an answer to," the Armenian leader said.

Pashinyan cited the example of ethnic Armenians who lived in Hadrut, one of the districts of Nagorno-Karabakh, before the 2020 Armenian-Azerbaijani war and had to flee their homes because of the hostilities. He said that if this is Azerbaijan's vision for a solution, "then one should con-

sider fair my statement that all this looks like or is preparations for a genocide."

Pashinyan accused Azerbaijan of blocking progress on talks about extending the mandate of the Russian peacekeepers stationed in Karabakh, which is currently set to expire in 2025. Pashinyan appeared keen to assuage fears of future conflict in the region should Russian peacekeepers leave, saying that other peacekeepers could take their place.

"If Russia withdraws, international peacekeeping forces will come," he speculated.

Yerevan is in constant contact with the authorities in Stepanakert about the state of Armenia's talks with Azerbaijan, Pashinyan stressed, adding that Karabakh should be a direct party to negotiations.

"That is the best way to protect the rights of our compatriots in Nagorno-Karabakh," he said.

Pashinyan also reiterated his administration's willingness to move forward with an apparent Russian peace framework that, it is believed, would freeze or postpone talks on Karabakh's status.

"During the meeting with the

Continued on page 3

Pashinyan, Blinken Discuss Armenia-Azerbaijan Normalization Process

YEREVAN -- Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan "exchanged ideas" on the normalization of relations between Armenia and Azerbaijan in a phone call with U.S. Secretary of State Antony Blinken on Tuesday.

The readout of the phone call released by Pashinyan's office said that the two, in particular, discussed the bilateral meeting of the foreign ministers of Armenia and Azerbaijan in Washington on November 7 and their subsequent talks hosted by Blinken in a trilateral format.

"Secretary of State Blinken expressed the willingness of the United States to continue supporting the settlement of Armenia-Azerbaijan relations, as well as the Nagorno-Karabakh problem," the phone call readout said.

"Prime Minister Pashinyan highly appreciated the U.S. efforts and the personal involvement of Secretary of State Blinken.

"The two agreed to continue discussions on steps aimed at increasing the level of security and stability in the region, including the settlement of humanitarian issues," it added.

French Senate Calls for Sanctions Against Azerbaijan Expresses Support to Armenia and Karabakh

PARIS — France's Senate on Tuesday voted 295 to 1 to adopt a resolution calling on the French government to impose sanctions on Azerbaijan for its attacks against Armenia and aggression against Nagorno-Karabakh.

The resolution also condemns Azerbaijan for its attack on Armenia's sovereign territory in September, calling on Baku to withdraw its troops from Armenia, and reaffirms France's earlier recognition of Nagorno-Karabakh. It calls for guarantees that the status of the Lachin corridor, which links the region with Armenia, will

remain unchanged.

The resolution calls for respect by the Azerbaijani authorities and all their partners in the region, in particular Turkey, for the territorial integrity, sovereignty and independence of Armenia in accordance with their international obligations and commitments.

"We call on the government to consider, together with European allies, the means of giving the strongest and most adequate response to the new Azerbaijani attacks, including confiscation of the property of Azerbaijani

Continued on page 3

Indian Media Report on the Sale of Self-Propelled Artillery Worth \$155 Million to Armenia

NEW DELHI — Indian Bharat Forge's subsidiary will sell 155-mm self-propelled artillery at \$155 million to Armenia the Indian Business Standard reports.

On 9th November 2022, Bharat Forge Limited, a company located in Pune, said that it has received a \$155.50 million export order for one of its 155mm artillery gun platforms. The contract had been received by its

subsidiary Kalyani Strategic Systems Limited, and it would be completed in three years.

The Atmanirbhar Bharat initiative by the government of India and the Make in India policy has brought a significant change in the defense manufacturing sector of India, and it is one of the examples of the success of the

Continued on page 4

FM Meeting with French Foreign Minister Catherine Colonna “Baku’s ‘War Rhetoric’ Undermines Regional Normalization Efforts”

PARIS – Armenian Foreign Minister Ararat Mirzoyan said that Azerbaijan’s “maximalist approaches” and “war rhetoric” undermine efforts towards establishing security and stability in the region as he met with his French counterpart on a visit to Paris on Friday.

According to a statement released by the Armenian Foreign Ministry’s press service, during the meeting Mirzoyan briefed French Foreign Minister Catherine Colonna on the recent Armenian-Azerbaijani talks over a peace treaty, the position of the Armenian side on the settlement of the Nagorno-Karabakh conflict, the border delimitation process between Armenia and Azerbaijan, and efforts on unblocking transport infrastructures in the region.

Mirzoyan reportedly expressed his gratitude to Colonna for “the principled position of the French side in terms of eliminating the consequences of the Azerbaijani aggression against the sovereign territory of the Republic of Armenia on September 13-14.”

“At the same time, France’s role

as the Co-Chair of the OSCE Minsk Group in promoting a peaceful settlement of the Nagorno-Karabakh conflict was highly appreciated. Both sides highlighted the importance of the statement adopted following the quadrilateral meeting held in Prague on October 6. Issues on the activities of the EU Observation Mission in Armenia and the OSCE Needs Assessment Mission were also discussed during the meeting,” the statement added.

Later on Friday, the Armenian Foreign Ministry’s press service also reported Mirzoyan’s phone call with his Russian counterpart Sergey Lavrov.

It said that issues related to the process of normalization of relations between Armenia and Azerbaijan as well as Nagorno-Karabakh were discussed during the phone call.

The two also reportedly addressed issues related to upcoming meetings in Yerevan of leaders of the Collective Security Treaty Organization (CSTO), a security grouping of six former Soviet nations, including Russia, Armenia, Belarus, Kazakhstan, Kyrgyzstan, and Tajikistan.

WB: Armenia is One of the Best Countries In Terms of Credit Portfolio Performance

YEREVAN — Armenia’s Finance Minister Tigran Khachatryan had a working discussion today with representatives of the World Bank Group.

The WB delegation was led by Sebastian Molineus, the World Bank Regional Director for the South Caucasus and Carolin Geginat, the Country Manager of the World Bank for Armenia, the Armenian Ministry of Finance said.

Minister Khachatryan was said to highly appreciate the effective cooperation with the World Bank and reaffirmed the Armenian government’s readiness to strengthen and expand the scope of bilateral cooperation.

Sebastian Molineus emphasized that Armenia is a reliable partner of the World Bank and is one of the best countries in terms of credit portfolio performance.

He assured that World Bank will continue to support the Armenian government to reach a higher level of partnership in the implementation of reforms.

During the meeting, the inter-

locutors discussed a wide range of issues related to the progress and perspectives of the Armenian government – World Bank cooperation, such as the priorities and current plans of the World Bank’s strategy with the Republic of Armenia aimed at improving the public sector and public finance management, introducing a comprehensive healthcare insurance system, and developing the energy and infrastructure sectors.

Erdogan Blames Armenian Diasporas in France, U.S. for Hindering Ties with Yerevan

ANKARA — The Armenian diasporas in both France and the United States are negatively impacting the normalization process between Turkey and Armenia, Turkish President Recep Erdogan said on Thursday.

“Diasporas are working against the normalization process both in France and in the U.S. of course, negatively affect the process. It is the Armenian administration that will turn the negative works of these diasporas into positive ones,” Erdogan told reporters in Ankara before leaving for a summit of Turkic countries in Uzbekistan.

At the same time, he suggested that Armenia could turn “the negative efforts of these diasporas into a positive direction.”

“If the Armenian administration achieves this, of course, the steps they will take with Azerbaijan over both Lachin and “Zangezur” (corridors), will positively affect the steps we will take,” said the Turkish leader as quoted by Turkey’s Anadolu news agency.

“We strive to make friends, not enemies,” Erdogan added.

Stating that he last met with Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan in Prague, Erdogan said that he told Pashinyan, “If you manage relations with Azerbaijan in a positive direction, as Turkey our relations with Armenia will proceed in a positive direction.”

Stressing that he could not make

a definite statement about the point reached in bilateral relations with Armenia, Erdogan emphasized that Turkey intends to make friends, not enemies.

“We are trying to make friends, not to make enemies. I hope that if the Armenian administration succeeds in this, the steps they will take with Azerbaijan regarding both Lachin and “Zangezur” will positively affect the steps we will take,” Erdogan added.

Azerbaijan insists that what it calls the “Zangezur” corridor through Armenia’s southern Syunik province should have the same extraterritorial status as the Lachin corridor.

Armenia rejects the demand, insisting that it should maintain sovereignty over any routes passing through its territory.

3 Civilians Killed 16 Wounded and 54 Cases of Attempted Murder in Karabakh Since November 9, 2020 Ceasefire Agreement

YEREVAN — Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan on Monday further questioned Azerbaijan’s narrative concerning Nagorno-Karabakh as he reacted to a reported shooting by Azeri soldiers at Karabakh farmers working in the field over the weekend.

Armenian authorities in Nagorno-Karabakh said on Saturday that one civilian was injured while carrying out agricultural work near the village of Khramort in the east of the region.

They said the 45-year-old farmer was harmed by fragments of the windshields of a tractor fired at from nearby Azerbaijani military positions and that another Armenian farmer was also present there during the attack.

Officials in Stepanakert said the Russian peacekeepers were informed about the incident. The Russian Defense Ministry confirmed the incident.

The Russian Defense Ministry also confirmed a similar incident in Nagorno-Karabakh a week before when Stepanakert said Azerbaijani armed forces opened fire at a civilian’s tractor in the same area.

The latest incident prompted the Armenian leader to post a comment on Twitter countering statements by Azerbaijan’s President Ilham Aliyev

that the Karabakh conflict “has been solved” and “is now history.”

“Azerbaijan calls Armenians of Nagorno-Karabakh ‘our citizens’ and, at the same time, shoots at them while they are doing agricultural work,” Pashinyan wrote.

The Armenian premier said that three civilians have been killed and 16 wounded since Armenia and Azerbaijan signed a Russia-brokered ceasefire agreement on November 9, 2020. There were, according to him another 54 cases of “attempted murder.”

“Is this the implementation of Azerbaijan’s narrative saying ‘the Nagorno-Karabakh issue is solved?’” Pashinyan queried.

In his remarks late last week the Armenian leader accused Azerbaijan of planning to cut a transport link between Nagorno-Karabakh and Armenia and seeking to end the presence of Russian peacekeepers in the region.

Armenian Caucus Members Resoundingly Re-Elected to Congress

Turkish & Azerbaijan Caucus Co-Chair Rep. Steve Chabot Loses Re-Election; Pro-Erdogan Pennsylvania Republican Senate Candidate Mehmet Oz Also Loses

WASHINGTON, DC – With the majority of the 2022 midterm election races declared, Armenian Caucus members who sought re-election were resoundingly successful at the ballot box and will be returning to Capitol Hill next year. Of the 124 Armenian Caucus members in the 117th Congress, 108 sought re-election, 11 retired, and 5 sought other office.

The Armenian Caucus is led by Co-Chairs Frank Pallone, Jr. (D-NJ), Gus Bilirakis (R-FL), Jackie Speier (D-CA), David Valadao (R-CA), and Adam Schiff (D-CA). It was founded in 1995 by Rep. Pallone and then-Congressman John Porter (R-IL), as a bipartisan body of elected officials who represent Armenian American constituencies, who support the Republic of Armenia's independence and sovereignty, and seek to foster stronger U.S.-Armenia relations.

Two long-serving Armenian Caucus Representatives, Carolyn Maloney (D-NY) and Andy Levin (D-MI), lost their primary contests as redistricting forced both incumbents into Member-on-Member battles due to both states losing a congressional seat given population declines. Maloney is the sponsor of H.R.7555, the "Armenian Genocide Education Act," currently pending in Congress.

In total 66 Members of the U.S. House of Representatives, 38 Democrats and 28 Republicans, were not seeking re-election to the House in 2022 or lost their primary races, as midterm contests typically see a large number of retirements, especially from the party expected to lose seats.

As of this writing, 13 races of Armenian Caucus members have yet to be called by the Associated Press, including Armenian Caucus Co-Chair Rep. David Valadao (R-CA). Of those, Rep. Valadao and the majority are on track to win re-election and only two incumbents are currently behind. Only one Armenian Caucus member has, so far, lost re-election. Should these trends hold, 97% of Armenian Caucus members will have won re-election and will be returning next year for the 118th Congress.

This number does not include challengers who have pledged to join the Armenian Caucus, such as Robert Menendez, Jr. (D-NJ), the son of Senate Foreign Relations Committee Chairman Bob Menendez (D-NJ), who won the 8th Congressional district contest to replace retiring Armenian Caucus member Rep. Albio Sires (D-NJ). Also, Thomas Kean (R-NJ), who pledged to join the Armenian Caucus if elected, defeated Rep. Tom Malinowski (D-NJ), who never joined the Armenian Caucus, in the 7th Congressional district race.

In addition to the Armenian Caucus races, other notable races include Azerbaijan Caucus and Turkish Caucus Co-Chair Rep. Steve Chabot (R-OH), who serves as the Republican Ranking Member of the House Foreign Affairs Subcommittee on Asia, the Pacific, Central Asia, and Nonproliferation. Chabot lost his re-election 48% to 52% for Democrat Greg Landsman after the once-

a-decade redistricting process left the state with one less congressional district and his redrawn Cincinnati-based seat much more Democratic. In the closely battled Senate race in Pennsylvania, Republican Dr. Mehmet Oz, a dual U.S. and Turkish citizen and ally of Turkish President Recep Tayyip Erdogan, lost his campaign for the open seat 46.6% to 50.9% for Democrat Lieutenant Governor John Fetterman.

In the Senate, the Armenian Council congratulates the following pro-Armenian Senators on their re-election and we thank them for their strong pro-Armenian positions and for their efforts to block the sale of U.S. military equipment and weapons systems to Turkey, namely Senate Majority Leader Chuck Schumer (D-NY), Senator Michael Bennet (D-CO), Senator Richard Blumenthal (D-CT), Senator Tammy Duckworth (D-IL), Senator Maggie Hassan (D-NH), Senator James Lankford (R-OK), Senator Alex Padilla (D-CA), Senator Marco Rubio (R-FL), Senator Chris Van Hollen (D-MD), Senator Ron Wyden (D-OR), and Senator Todd Young (R-IN).

The Armenian Council also congratulates the Governors who were re-elected and who have historically strong records on Armenian issues, during their time as Governor or in another public office. They include Governors Mike DeWine (R-OH), Maura Healey (D-MA), Gavin Newsom (D-CA), Jared Polis (D-CO), and Tim Walz (D-MN).

"Last night, Armenian American voters and supporters of truth, justice, and democracy in Armenia and in the U.S. more broadly, prevailed to a high degree," stated Armenian Council of America Board Chairman Sevak Khatchadorian, "and we congratulate all the winners on their success. "Unfortunately, not everyone will be returning next year and I just want to take this opportunity to say 'Thank You' to Congresswoman Jackie Speier, who has been a model leader and U.S. Representative in Congress on a wide array of issues over the years. Her direct connection to the Armenian Genocide, and her passion for all human rights, has led to an impressive career that has definitely moved the needle on the arc of the universe toward justice for Americans, for Armenians, and for champions of freedom, democracy, and good over evil. She will be greatly missed in Congress next year and we salute her grace, grit, and perseverance over the many battles we've won together," Khatchadorian said.

Lemkin Institute Calls on International Community to Condemn Azerbaijani President's "Genocidal Rhetoric"

The Lemkin Institute for Genocide Prevention has condemned Azerbaijani President Ilham Aliyev and the government for the use of inherently genocidal rhetoric during "Victory Day" speeches.

"Euphemisms attempt to disguise genocidal rhetoric and intent. We call on the int'l community to condemn this rhetoric and protect Armenians.

"The Lemkin institute said it is gravely concerned about the genocide rhetoric that Azerbaijani president Ilham Aliyev has been using in his most recent speeches celebrating Azerbaijan's "Victory Day," where he

reiterated threats to attack Armenia.

"President Aliyev's rhetoric is inherently genocidal in nature and relies on common euphemisms for genocide. President Aliyev's use of dog whistle terms – such as a threatened "tragedy" that awaits Armenians and references to Azerbaijan's "patience" with Armenia wearing thin – are just a few examples of such rhetoric," the Institute said.

It called upon the international community to acknowledge and condemn this rhetoric in order to avoid another genocide against the Armenian people."

Pashinyan Says Any Solution to Karabakh Issue

Continued from page 1

Russian president in Sochi (last month), I said that we fully support the Russian version, and we hope that Russia will support its own proposal," he said.

In the interview Pashinyan again insisted that by the 2020 ceasefire agreement Armenia has no obligation to provide Azerbaijan with an extraterritorial land corridor to its western exclave of Nakhichevan, something that he said Baku insists upon.

He reiterated that Armenia is interested in the unblocking of all transport links in the region, but insists on maintaining sovereignty over routes passing through its territory.

As for Azerbaijan's concerns that its citizens do not want to have direct contacts with Armenian border guards or customs officials, Pashinyan said that Armenia was not against outsourcing the function to third countries. He said that, for instance, Armenia could invite a Russian border ser-

vice on its side of the border and Azerbaijan could invite a Turkish border service on its side.

"But if we are to advance the agenda of establishing peace in the region, then it is wrong to say that Armenians and Azerbaijanis should not communicate and have contacts. These contacts should be somehow organized," Pashinyan said.

"If it is really a matter of transport links for Azerbaijan and not a reason for escalation, then in practical terms this issue has been solved. We simply need to fix these agreements and move on," the Armenian leader underscored.

Pashinyan also touched on Armenia's ongoing negotiations with Turkey, noting that "we all know Azerbaijan is present in all our discussions with Turkey" but also expressing confidence that Yerevan and Ankara could still make significant progress on normalization "if there is consistent work and the political will and desire" to do so.

French Senate Calls for Sanctions

Continued from page 1

leaders and the possibility of placing a ban on the import of Azerbaijani gas and oil," the document reads.

The French Senate also asks the French government to consider the issue of setting up a humanitarian office in Nagorno-Karabakh, as well as "to show Paris' support to Yerevan by all means", considering "the strengthening of Armenia's defense capabilities."

Olivier Becht, France's Foreign Trade Minister who was representing

the country's foreign minister at the Senate debate, did not raise objections to the adoption of the resolution. But he also did not clarify whether the government would take the way of imposing sanctions. "No country in the world does more to support Armenia," he said.

Nagorno-Karabakh authorities swiftly welcomed the resolution in France. Also, a group of Karabakh Armenians organized a rally in front of the French embassy in Yerevan on Tuesday afternoon in support of the French Senate's move.

NAASR Digitizes Collection of Yearbooks

BELMONT, MA — The National Association for Armenian Studies and Research (NAASR) has digitized and is making accessible through its online library catalogue a collection of more than 100 rare and fascinating taregirks (տարեգիրք) or “yearbooks” and taretsoys (տարեցույց) or “almanacs” from the holdings of its Mardigian Library. This project was undertaken through the generous support of the SJS Charitable Trust.

The collection of digitized volumes spans from the 1890s to the 1960s and includes titles published in Alexandria, Athens, Beirut, Boston, Constantinople, Paris, Tehran, Venice and elsewhere. NAASR has one of the most substantial collections of these extraordinary publications outside of university libraries, which are often not available to the public. NAASR selected these as priorities for digitization because they are a treasure trove of information, written to inform Armenians at the time about what was going on in various communities both politically and culturally. These yearbooks serve as important resources for any scholar or member of the public looking into a particular time and place in Armenian history.

The digitization was begun prior to the Covid pandemic by the late Berge Panosyan, who unfortunately passed away unexpectedly in 2021. The remainder of the job was completed in-house at NAASR by Ani Babaian, Nareg Kalaydjian, Marc Mamigonian, and Miles Mamigonian.

The terms “yearbook” and “almanac” do not fully convey the significance of these publications, which are vital sources of information on the affairs of particular communities and contain important literary and artistic works often not otherwise available elsewhere. Many of them are also strikingly designed and impressive visual works in their own right. For example, the still little-studied Gavrosh (?????) yearbooks, published between 1906 and 1933 in Constantinople and Paris by Yervant Tolayan, was a feast for the eyes and specialized in humor. Navasard (????????), a Yearbook of Literary and Fine Arts published in Constantinople in 1914 and overseen by Daniel Varoujan and Hagop Siruni, is both beautiful and loaded with writings from some of the leading Armenian writers of the time and also contains translations into Armenian of works by Maurice Maeterlinck (1862-1949), Oscar Wilde (1854-1900), and Adam Mickiewicz (1798-1855). Many others are more prosaic in appearance but no less rich in information.

A wide range of Armenian communities are covered by these volumes, from pre-genocide Ottoman Armenians (Amenun Taretsoytse, Hayun Taretsoytse, Kikoi Taretsoytse, Mer Taretsoytse, and others), Armenian Americans (Amerikahay Taretsoytse, Amerikahay Hanragitak Taregirk, Vtak Amerikahay Taretsoys, and others), French Armenians (Parizahay Taretsoys), Bulgarian Armenians (Vitosh-Ararat Pulkarahay Taregirk), Lebanese Armenians (Hamazgayini Taregirk, Amenun Taregirk), Egyptian Armenians (Egiptahay Taretsoytse), and Persian

Armenians (Parskahay Taretsoys), among others.

While some of these publications and their value to researchers are well known, many remain obscure and little seen. It is hoped that by making them

Indian Media Report

Continued from page 1

initiative.

The company didn't mention the country which has placed the order for the artillery guns but mentioned that it is a non-conflict zone, which means that the country is currently not involved in any war. The company said, “This order, to a non-conflict zone, is a great testament to the Government of India's AatmaNirbhar Bharat agenda and its sustained push to promote exports of Indigenously Designed Developed and Manufactured (IDDM) advanced defense platforms from India.”

This is the second such big

incident in which an Indian defense manufacturer has received an order for exports. In September 2022, India received an order to export missiles, rockets, and ammunition to Armenia. India is also going to export the indigenous Pinaka multi-barrel rocket launchers to Armenia to aid the nation in its war against Azerbaijan. It will be the first export of the Pinaka rocket launchers.

India has signed a \$250 million deal to export anti-tank rockets and other ammunition to Armenia, apart from the rocket launchers. India will be supplying the weapons in the coming months via a government-to-government channel.

more widely accessible that greater light can be shed on the eras and locations that the volumes encapsulate. In addition, although some may be digitally accessible elsewhere online, the decision was made to include all since the collection housed within NAASR's Mardigian Library has an

integrity of its own. Additional titles and/or issues will be added as they are received, and upgrades will be done if better copies of individual items are added to the library.

For more information about NAASR, or this digitization project email hq@naasr.org.

TOY DRIVE COMEDY NIGHT

DECEMBER 3rd

COMEDY FOR A CAUSE
TOY DONATION REQUIRED FOR ADMISSION

**MICHAEL
GREGORIAN**

MIKE BLACK

**MARY
BASMA DJIAN**

**MICHAEL
PASSION**

**WILLIAM
LEONARD**

JOHN DIRESTA

Hosted By

**STEPAN
HOVAGIMIAN**

ALL TOYS TO BE DISTRIBUTED TO THE CHILDREN OF ARTSAKH

ArmenianCouncil.org/ComedyNight

RESERVE YOUR
TICKETS ONLINE

DOORS OPEN
AT 7P.M.

VIP SEATING
AVAILABLE

18+

1060 N. Allen Ave Pasadena, CA 91104

ՇՈՒՂԻՆ ԵՆ ԱՐԳԱԽՐ «ԱԳԱՏԱԳՐՈՂՆԵՐՆ» ՈՒ «ՅԱՆՃՆՈՂՆԵՐՆ»

ԹԱԹՈՒԼ ՅԱՎՈՐԵԱՆ

Նիկոլ Փաշինեանի հրաժարականը պահանջող քաղաքական ուժերը անդադար չեղտադրում են գործող վարչապետի եւ նրա կառավարութեան «ապագային» բնոյթը, եւ որ միայն «ազգային ուժերի» համախմբումով է հնարաւոր փրկել Արցախը: Աւելին՝ նրանք վճռել են, թէ Հայաստանի կառավարութիւններէից որոնք են եղել «ազգային», եւ որոնք՝ «ապագային»:

Լեւոն Տէր-Պետրոսեանն ու նրա «հոգեգաւակ» (բնութագրումը կրկին ընդգիծութեանն է, այն է՝ «ազգային ուժերին») Նիկոլ Փաշինեանը Արցախը թողնում էին/են Ատրպէյճանի կազմում, Ռոբերտ Քոչարեանն ու Սերժ Սարգսեանը դէմ են այս դաւաճանական ծրագրին:

1991-1994 թուականներին, երբ ազատագրուեց Շուշին, բացուեց Լաչինի մարդասիրական միջանցքը, որով կեանքի կոչուեց Արցախի միացումը Հայաստանին, եւ ձեւաւորուեց անվտանգութեան գոտին՝ ազատագրուած տարածքները, Հայաստանի նախագահը (1991-1998) Լեւոն Տէր-Պետրոսեանն էր:

«Ազգային» ընդգիծութիւնն ու «ազգային» պատմագրութիւնը պնդում են, որ Տէր-Պետրոսեանը դէմ էր Շուշիի ազատագրմանը, Արցախի շուրջ անվտանգութեան գոտու ընդլայնմանը, եւ որ ազատամարտն ընթանում էր առաջին նախագահի կամքից անկախ, եւ որ նա անգամ տեղեակ չէր 1992-ի Շուշիի ազատագրման գործողութեանը: Երկրորդ նախագահ Ռոբերտ Քոչարեանը «կեանք եւ ազատութիւն» գրքում հնարաւոր բոլոր հնարքներով նսեմացնում է Տէր-Պետրոսեանի դերը եւ յաղթանակները քաշում իր կողմը:

Մի պահ եկէք մտածենք, որ 1991-1994 թուականներին Արցախը ազատագրել են ԱժՄ-ի, ԱԻՄ-ի ու ՀՅԴ-ի, նաեւ ՀՀԿ-ի շոկատները, Արցախի եւ Հայաստանի մեր հերոսական ժողովուրդը, մեր Սփիւռքը: Ի՞նչն էր խանգարում, որ 2020 թուականի 44-օրեայ պատերազմում եւս, հակառակ Տէր-Պետրոսեանի եւ նրա «հոգեգաւակ» Նիկոլ Փաշինեանի, նոյն այդ «ազգային» ուժերն ու նրանց դեկավարները պահէին այն ստատուս-քոնոն, որ ձեւաւորուել էր 1994-ի մայիսեան յաղթանակով եւ գինադարով:

2020 թուականի այս օրը՝ Նոյեմբերի 7-ին, ատրպէյճանական

զինուժն արդէն վերահսկողութիւն էր հաստատել Շուշիի մեծ մասի վրայ, նախօրէին տեղի էր ունեցել մեծ տարահնումը: Նախագահ Արայիկ Թարուծիւնեանի հրամանով Արցախում մնացած բնակչութիւնը տարահնուել էր, կառավարութիւնը տեղափոխուել էր Գանձասար, Ստեփանակերտը կարող էր ընկնել ժամերի ընթացքում: Ի՞նչն էր խանգարում, որ Արցախեան առաջին պատերազմում յաղթանակը սեփականաշնորհած «ազգային» ուժերը փրկէին Շուշին եւ հակառակորդին հետ շարտէին:

Պատերազմում, այդ թւում՝ Արցախեան, յաղթանակը եւ պարտութիւնը բազմաթիւ գործօնների համադրութիւն է: Անհատների դերը, անկասկած, կարեւոր է, երբեմն՝ վճռական ու ճակատագրական: Հայոց պատմագրութիւնը, սակայն, մեր յաջողութիւնների եւ անյաջողութիւնների հիմքում դնում է «ազգային» եւ «ապագային», «հայրենասէր» եւ «դաւաճան», «հայնապաստ» եւ «թրքահաճոյ» կատեգորիաները:

Եթէ 1991-1994 թուականների Արցախեան առաջին յաղթանակը ընդգիծութեան ձեռքբերումն է, ապա նոյն կերպ 44-օրեայ առաջին պատասխանատու եւ մեղաւոր կարելի է համարել ընդգիծութեանը: Ռոբերտ Քոչարեանը, նրա հովանու տակ գործող աշխարհիկ եւ ապաշխարհիկ ուժերը, սակայն, շարունակում են յաղթանակը համարել իրենցը, իսկ պարտութեան համար մեղադրել բացառապէս Փաշինեանին:

Եթէ պատերազմում յաղթում է «ազգային» եւ պարտում «ապագային» կառավարութիւնը, ապա 1920 թուականի աղէտը ուղղակի չափտի լինէր, Հայաստանը 6-7 շաբաթների ընթացքում չպէտք է կորցնէր Հայաստանի կէսը, այդ թւում՝ Կարսի մարզն ամբողջութեամբ եւ Սուրմալուի գաւառը, չպէտք է հրաժարուէր Արցախը Խորհրդային Ատրպէյճանի մաս ընդունելու դժոխային ընտրութիւնից, չպէտք է իշխանութիւնը փոխանցէր բոլշեւիկեան Հայկեղիծին:

Եթէ առաջնորդուենք «ազգային» պատմագրութեան չափանիշներով, ապա 1920 թուականի աղէտը եւ 30 հազար քառակուսի քիլոմետր տարածքի կորուստը պէտք է բացառապէս դնենք ՀՅԴ Բիւրօ-կառավարութեան եւ նրա վարչապետ Համօ Օհանջանեանի վրայ: Պատմութեան կեղծումը եւ կուսակցականացումը, սեփական ուժերը գերազնահատելու եւ հակա-

Երկու Դէպք՝ Մէկը Լաւ, Միւսը Ցաւ

ՄԵԹՐ ՊԱՐԳԵՒ ԴԱԻԹԵԱՆ

Նոյեմբեր 8-ին կայացած ամերիկեան ընտրութիւնները ցոյց տուին, ըստ կարգ մը քաղաքական մեկնաբաններու, թէ Տեմքրաթները հարց ունին Ֆլորիտայի մէջ, իսկ Հանրապետականներն ալ հարց ունին Թրամփի հետ: Ամերիկայի Քոնկրեսին եւ Ծերակոյտին հակաշիւրը (control) տակաւին որոշուած չէր ընտրութիւններուն յաջորդ օրն իսկ, եւ յայտնի չէր, թէ ո՞ր կողմը՝ Տեմքրաթ կամ Հանրապետական, պիտի կարենար ստանձնել այդ երկու օրէնսդիր մարմիններուն ղեկավարութիւնը: Նախագահ Պայտըն դժուարութիւն պիտի ունենայ իր ծրագրին մնացած մասը իրականացնելու յաջորդ երկու տարիներուն ընթացքին Հանրապետական Քոնկրեսի մը մէջ, սակայն Տեմքրաթական Ծերակոյտին մէջ ու պիտի յաջողի նշանակելու իր կողմէ առաջադրուած թեկնածուները վարչական եւ դատական մարմիններու մէջ:

Նախագահ Պայտըն ակնկալուածէն աւելի քիչ քոնկրեսական աթոռներ կորսնցուց եւ 2024-ին նախկին նախագահ Թրամփի վերընտրութիւնն ալ լուրջ դժուարութիւններու առջեւ դրուեցաւ: Հանրապետականներուն կողմը թեքող «Ուաշինկթըն Փոսթ»-ի սիւնակագիր եւ «Տոքս Նիուզ»-ի մեկնաբան Մարք Թիւրն ընտրութիւններուն արդիւնքը արժեւորելով՝ ըսաւ հետեւեալը. «Կարմիր ալիք չկար» (Հանրապետականներուն գոյնը նկատի առած). սա մեղադրական ամբաստանագիր է Հանրապետական կուսակցութեան: Սա մեղադրական ամբաստանագիր է այն պատգամին, որ արձակեցինք բռնադատներուն»:

Նախկին նախագահ Տանըլտ Թրամփի ուշագրաւ եւ երեւելի հաւանութեան արժանացած թեկնածուները յաջողութիւն չտեսան, եւ Տեմքրաթներու ամենամեծ յաղթանակը (նաեւ ամերիկահայութեան) արձանագրուեցաւ Ծերակոյտի Փենսիլվանիա նահանգի ընտրութեան մէջ՝ պարտութեամբը թրքածին թեկնածու Մեհմեթ Օզի, որուն կողքին կանգնած էր նախկին նախագահ Տանըլտ Թրամփը: Էրտողան-Թրամփ կնիքով ընտրապայքար մղող Մեհմեթ Օզը յաջողութեան պարագային պիտի դառնար հաւասարակշռուած (50-50) Ծերակոյտին մէջ «նժարը թեքող» ուժ մը՝ ոչ-հայնապաստ որոշումներու տեղի տալով:

Կարելի չէ մոռնալ, որ Թրամփ-էրտողան-Փուլին սիրերգութիւնը 2020-ին գետին ծառայեց մեր ծանր

պարտութեան եւ Արցախի մէկ մասի գրաւման: Ճօ Պայտընի որդեգրած հայնապաստ քաղաքականութիւնը (Հայկական Յեղասպանութեան ճանաչում եւ ամերիկեան լուրջ հետաքրքրութիւն Հայաստան-Ազրպէյճան հակամարտութեան հարցով) մեզ կը մղէ գոհանալու վերջին ընտրութիւններուն արդիւնքով:

Ու մինչ Նոյեմբեր 8-ի ընտրութիւններուն արդիւնքը մեզ կ'ոգեւորէ հոս՝ տեսնելով պարտութիւնը Մեհմեթ Օզի, անդին՝ Հայաստանի մէջ, կարգ մը դէպքեր խիստ մտահոգութիւն կը պատճառեն մեզի: Նոյեմբեր 1-4 էջմիածնի մէջ գումարուած Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդի ժողովին յայտարարութիւնը, որ յստակօրէն կը կողմնորոշուի Հայաստանի ընդդիմադիր կողմին հետ եւ էջմիածնական Բազարտ սրբազանին բացայայտ մասնակցութիւնը ընդդիմադիրներու հաւաքոյթին շաբաթ, Նոյեմբեր 5-ին, եւ Ռուսիոյ մենատէր Փուլինի շքանշանի շնորհումը Գարեգին Բ.-ին ու նախապէս Համաշխարհային Հայկական Գաթնաժողովին մասնակցելու հրաւերը մերժող մեր գոյգ կաթողիկոսութիւններուն «կուսակցականացած» դիրքորոշումը ցոյց կու տան, թէ Հայ Առաքելական Եկեղեցին դարձած է կողմնակալ՝ ընդդիմադիր ուժերուն ծառայող, փոխանակ վեհանալով՝ բարձր կանգնելու քաղաքական տիրոջն: Քանիցս ժողովուրդին կողմէ ընտրուած հայրենի իշխանութեան դէմ կանգնող Հայ Առաքելական Եկեղեցին իր յայտարարութիւններով եւ կողմնորոշումներով կանգնած ըլլալ կը թուի մեր ժողովուրդին դէմ եւ կողքին ստանց, որոնք լքեցին մեր ժողովուրդը՝ սեփական շահեր հետապնդելով: Յետոյ, մեր ժողովուրդին կողմէ նզովուած եւ Փուլինի երկարամեայ ընկեր Ռոբերտ Քոչարեանի յաճարարութեամբ էր արդեօք, որ Փուլին Գարեգին Բ.-ին շնորհեց այդ շքանշանը: Արդեօք Գարեգին Բ.-ը ի՞նչ տեսակի գործ ու ծառայութիւն տուած էր Ռուսիոյ եւ քոչարեանասէր Վլատիմիր Փուլինին, որուն հոգատարութեան պակասին պատճառաւ տուինք հազարաւոր գոհեր եւ կորսնցուցինք սրբատեղիներ ու տարածքներ:

Մեհմեթ Օզի պարտութիւնը անկասկած ուրախացնող երեւոյթ է, եւ Հայ Առաքելական Եկեղեցու դիրքորոշումը իր ժողովուրդին մեծամասնութեան կողմէ ընտրուած իշխանութեան դէմ՝ մտահոգիչ:

Երկու դէպք մէկ շաբթուան մէջ՝ մէկը լաւ, միւսը ցաւ:

տանում են դէպի աղէտ, ինչին հայ ժողովուրդը աւերեսուեց 1920-ին եւ 2020-ին, առաջինը՝ «ազգային», երկրորդը՝ «ապագային» կառավարութեան մեղքով:

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՇ
ՓԱՍՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ (200 ՀՈԳԻ ՀԱՍԱՐ)
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104
ԸՆԴԱՁԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

Հայ-Ամերիկեան Թանգարանի Շինութեան Առաջին Փուլի Աւարտական Հանդէսը

Ազգային միասնութեան ժամեր ապրեցան գաղութի հայ համայնքի ներկայացուցիչները, որոնք եկած էին պատմական այս մեծ կառուցիչ կլենտէյլի Հայ-Ամերիկեան Թանգարանի եւ մշակութային կեդրոնի շինութեան առաջին փուլի աւարտական հանդէսին մասնակցելու: Ներկայ էին հոգեւոր առաջնորդներ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեան, Գերշ. Տ. Թորգոմ Եպս. Տօնոյեան, Վերպ. Հենտրիկ Շահնազարեան կլենտէյլի քաղաքապետ Արտի Քասախեան, Հայ-Ամերիկեան Թանգարանի հոգաբարձութեան եւ տնօրէն Սորոս Կոլլի ու ազգային տարբեր կազմակերպութեանց ղեկավարներ եւ ներկայացուցիչներ, ինչպէս նաեւ բարերարներ եւ պաշտօնական հիւրեր: Այս առթիւ շրջաց կատարուեցաւ առաջին փուլի, այսինքն գետնաչարկի կառատունը, որ կրնայ պարբաւել շուրջ 90 ինքնաշարժ եւ գրեթէ պատրաստ վիճակի մէջ է: Արդարեւ, գարնանման աշնանային պայծառ օրուան մէջ, Թանգարանի առաջին յարկի բացօթեայ տանիքը, գեղեցիկ երանգապնակի նման համախմբուած էր գաղութի ընտրանին, ներկայ ըլլալու պատմական եզակի իրադրութեան մը, որ պիտի դառնայ մնայուն կոթող մը

գապարծանք այս կառուցիչ շինութեան գործընթացին եւ մօտաւոր ապագային իրականալիք ծրագիրներուն մասին:

Ողջոյնի խօսքով հանդէս եկաւ կլենտէյլի քաղաքապետ Տիար Արտաշէս (Արտի) Քասախեան: Ան իր ուրախութիւնն ու անվերապահ զօրակցութիւնը յայտնեց այս նուիրական ձեռնարկի յաջողութեան համար:

Հայ-Ամերիկեան Թանգարանի եւ մշակութային կեդրոնի հոգաբարձութեան գործադիր քարտուղար Պերճ Կարապետեան, իր ելոյթին մէջ շնորհակալութիւն յայտնեց հայրենանուէր այս փառայեղ միջոցառումի աջակցներուն եւ յատկապէս նուիրատուներուն, որոնց շարքին նահանգային կառավարութեան, իր 19 միլիոն տոլարի աջակցութեան, դաշնակցային իշխանութիւններուն մէկ միլիոն տոլարի մասնակցութեամբ եւ այլ ազնիւ նուիրատուներուն, որոնց շնորհիւ հնարաւորութիւն կը ստեղծուի իրականացնելու այս ազգապարծանք ծրագիրը:

Ներկայ հոգեւոր առաջնորդներու անունով՝ փակման կուռ խօսքով պերճիմաստ ելոյթ մը ունեցաւ Արեւմտեան Թեմի Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ առաջնորդ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեան: Ան իւրաքանչեւ պերճաբարձութեամբ, պանծացուց հայ ժողովուրդի ապրելու տեսլականը եւ անդրադառնալով կառուցման մէջ եղող Թանգարանին, ըսաւ որ այս մէկը՝ «յաղթանակ»ի կոչման արժանի է եւ... նորանոր յաղթանակներ մաղթեց հայ ժողովուրդին:

Հրաւիրեալները ազգային հպարտութեամբ եւ լաւագոյն տպաւորութիւններով բաժնուցանալով Թանգարանի շինութեան վայելքն, մաղթելով հեզասահ արագընթաց եւ բարեջաշող աւարտ:

կլենտէյլի սիրտին մէջ: Արդարեւ «երագային Թանգարան»ը արդէն սկսած է իրականութիւն դառնալ եւ երկու տարիէն հանրութեան պիտի ներկայանայ իր ամբողջական կերպարանքով:

Գործադրուեցաւ կոկիկ յայտագիր մը: Շնորհալի երգչուհի Ալին Առուստամեանի կատարմամբ ունկնդրուեցաւ ԱՄՆ-ի եւ Հայաստանի պետական քայլերգերը: Ապա բացման խօսքով հանդէս եկաւ Հայ-Ամերիկեան Թանգարանի հոգաբարձութեան տնօրէն Շահնազարեան: Ան ողջունելէ ետք ներկաները, հակիրճ բացատրութիւններ տուաւ ազ-

նորդ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեան: Ան իւրաքանչեւ պերճաբարձութեամբ, պանծացուց հայ ժողովուրդի ապրելու տեսլականը եւ անդրադառնալով կառուցման մէջ եղող Թանգարանին, ըսաւ որ այս մէկը՝ «յաղթանակ»ի կոչման արժանի է եւ... նորանոր յաղթանակներ մաղթեց հայ ժողովուրդին:

Հրաւիրեալները ազգային հպարտութեամբ եւ լաւագոյն տպաւորութիւններով բաժնուցանալով Թանգարանի շինութեան վայելքն, մաղթելով հեզասահ արագընթաց եւ բարեջաշող աւարտ:

Միջազգային Գիտաժողով Պըրպէնքի Մէջ «Լեռնային-Ղարաբաղ- Այսօր եւ Վաղը» Նիւթով

Անցեալ շաբաթավերջին Նոյեմբեր 11-13, Հարաւային Գալիֆորնիոյ Պըրպէնք քաղաքի Ուըրտպլըի համալսարանի նիստերու դահլիճին մէջ, տեղի ունեցաւ միջազգային գիտաժողով մը, նուիրուած Արցախի այժմեական հարցերուն «Լեռնային Ղարաբաղ. Այսօր եւ Վաղը» (Nagorno-Karabakh: Today and Tomorrow) շահեկան նիւթին շուրջ:

Սոյն գիտաժողովը՝ կազմակերպուած էր Հայաստանեայց եկեղեցւոյ Արեւմտեան Թեմի, Արցախի ժառանգութեան Կոմիտէի եւ կարգ մը համալսարաններու համագործակցութեամբ: Միջազգային գիտաժողովի ընթացքին զեկոյցներ կարդացին Հայաստանի, Եւրոպայի եւ ԱՄՆ-ի համալսարաններու դասախօսներ ընկերաբաններ, պատմաբաններ, գիտնականներ ու տարբեր բնագաւառներու տասնեակ մը մասնագէտներ: Անոնք՝ առաւելաբար շեշտեցին Արցախի մէջ մարդու իրաւունքներու բռնաբարումը, ճարտարապետական եւ մշակութային չուարձաններու ոչնչացումը: Այլ խօսքով «Արցախը ներկայիս կարմիր գիծի վրայ է...: Պատճառն այն է որ ան չի կրնար գոյատեւել Ատրպէյճանի հովանիին ներքեւ»: Յեղասպանութիւնը կը շարունակուի անվրդով կերպով, նպատակ ունենալով կեանքը անտանելի դարձնել տեղացիներուն: Իրապաշտ ըլլալու համար «անհրաժեշտ են բանակցութիւններն ու

շինիչ երկխօսութիւնները» եզրակացուցին կարգ մը դասախօսները: Միջոցառումի աւարտական բաժնին ներկայ էին Լոս Անճելոսի Հայաստանի Հանրապետութեան Հիւպատոսարանի պատասխանատուներ, Ուաշինկթընի մօտ Արցախի մնայուն ներկայացուցիչ Ռոպերթ Աւետիսեան, ինչպէս նաեւ լրագրողներ եւ հիւրեր:

Իր փակման խօսքին մէջ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեան, կազմակերպիչ յանձնախումբին անունով, իր խորին շնորհակալութիւնն ու գնահատութիւնը յայտնեց երկօրեայ գիտաժողովի բոլոր դասախօսներուն, որոնք իրենց մասնագիտական հետազօտութիւններով ու վերլուծումներով, վերաբեւոյցին Արցախի հիմնահարցի կենսական ոլորտներն ու տեղաբնակ ժողովուրդի արդար պահանջները:

Աւարտին՝ ելոյթ ունեցաւ առաջնորդարանի շաբաթօրեայ վարժարանի աշակերտութեան գեղարուեստական խումբը, ղեկավարութեամբ Տիկին Սիլվա Քաւուքճեանի:

Կիրակի, Նոյեմբերի 13ին, Սրբոց Ղեւոնդեաց Մայր Տաճարին մէջ տեղի ունեցաւ հանդիսաւոր պատարագ եւ հոգեհանգիստ Արցախի նահատակ զինուորներուն ու աղօթք Արցախի վերածնունդին համար: Պատարագին էր գիտաժողովին մասնակցող Ս. էջմիածնի միաբան Հոգշ. Գարեգին Վարդապետ Համբարձումեան:

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՈՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly
 Enclosed a check for (one year)
 * \$50,00 * \$100,00 (first class) for USA
 \$ 125,00 (Air Mail) for Canada.
 \$ 250,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----

Address: -----

City: ----- State:----- Zip Code:-----

Country: -----

Tel:-----

Email: -----

Հաճնոյ Հերոսամարտի Ոգեկոչումը

ԳԵՈՐԳ ՔԵՕՇԿԵՐԵԱՆ

Հաճնոյ Հերոսամարտի 102-րդ տարեդարձը արժանավայել կերպով տոնուեցաւ Կիրակի, 30 Հոկտեմբեր 2022-ին:

Նախ, Փաստինայի Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ՝ յաւարտ սուրբ եւ անմահ Պատարագի, տեղի ունեցաւ հոգեհանգստեան պաշտօն՝ Հերոսամարտին զոհուող նահատակ զինուորներուն եւ վեց հազար անմեղ բնակիչներուն հոգիներուն համար:

Պատարագին էր Դամասկոսի Հայոց Թեմի Առաջնորդ Գերաշնորհ Տէր Արմաշ Եպիսկոպոս Նալպանտեանը: Սրբազան հայրը հոգեհանգստեան արարողութենէն առաջ, օրհնեց մատաղը եւ վեր առաւ նահատակ զինուորներու վճռակամութիւնը՝ դիմադրելու Քեմալական զորքին, որոնք ութ երկար ամիսներ պայքարեցան գրաւելու արծուաբոյն Հաճնը:

Պատարագին ետք, տեղի ունեցաւ աւանդական մատաղի (հերիսայ) մատակարարութիւնը՝ Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան Փաստինայի համալիրին՝ Պոյաճեան սրահին մէջ, որ պատէպատ լեցուած էր Հաճնցի թէ այլ Կիլիկեցի 350 հայրենակիցներով:

Օրուան հանդիսավարն էր Հաճնցի մօրմէ սեռած՝ երիտասարդ սարկաւազ Ալեքս Կիրակոսեանը: Ան հրաւիրեց կոչնականները որ յոտնկայս ունկնդրեն Միացեալ Նահանգներու, Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Հաճնոյ Հայրենակցական Միութեան քայլերգները:

Ալեքս Կիրակոսեան ապա հրաւիրեց Հաճնոյ Հայրենակցական Միութեան Ատենապետ Զաւէն Քէօշկէրեանը՝ որ Բացման խօսքով հանդէս գայ: Պարոն Քէօշկէրեան բացատրեց թէ պատրաստած էին պատշաճ յայտագիր մը, որ պիտի գործադրուէր ճաշի սպասարկութենէն ետք: Ան ապա հրաւիրեց Արմաշ Սրբազանը, որ կատարէր ճաշի օրհնութիւնը:

Ճաշի սպասարկութենէն ետք՝ բեմ հրաւիրուեցաւ Տոքթ. Զաւէն Քէօշկէրեանը, որ ներկայացնէ օրուան բանախօս՝ Տոքթ. Վարդան Թաշճեանը:

Տոքթ. Թաշճեան ծնած է Պէյրութ, Լիբանան: Վկայուած է տեղւոյն Ֆրանսական Սէն Ժոզէֆ համալսարանէն եւ դարձած ծանօթ մանկաբոյժ: Լիբանանի քաղաքացիական պատերազմին հետեւանքով, ան գաղթած է Միացեալ Նահանգներ եւ հաստատուած Գալիֆորնիա, ուր 1989-ին տիրացած է ընդհանուր բժշկութեան եւ վիրաբուժութեան արտօնագրի:

Տոքթ. Թաշճեան սկիզբէն եւ

մօտէն առնչուած եղած է հայ բժիշկներու համաշխարհային գործունէութիւններուն եւ առ այդ՝ 2019 թուականին մասնակցած է Երեւանի մէջ կայացած՝ "Հայաստանի 5-րդ բժշկական միջազգային համագումարին": Իսկ 2017-ին լոյս տեսաւ իր "Բժիշկ, հիւանդ եւ դեղօրայք" գիրքը:

Տոքթ. Թաշճեան իր բանախօսութիւնը սկսաւ երգիծանքով եւ աւարտեց զայն ոգեշունչ խրատականով մը: Ան ըսաւ որ բանախօս մը նկատած էր թէ առաջին շարքի

Գրիգոր Սաթամեանի «Թատերական Ուղեւորութիւն» Գիրքին Շնորհանդէսը

Հ.Բ.Լ.Մ.ի Գրիգոր Սաթամեան թատերախումբի վարչութիւնը անցեալ Կիրակի, Նոյեմբեր 13, 2022ին կազմակերպած էր շնորհանդէս մը, նուիրուած տաղանդաւոր բեմադրիչ, թատերագիր եւ դերասան Գրիգոր Սաթամեանի «Թատերական Ուղեւորութիւն» գիրքին: Հակառակ նոյն օրուան տարբեր միջոցառումներուն, խուներամ բազմութիւն մը փութացած էր Փաստինայի Հ.Բ.Լ.Մ. ի Պոյաճեան սրահ:

Այս առթիւ մեծ արուեստագէտի կեանքին եւ 60 տարիներու բեղուն գործունէութեան մասին խօսեցան օրուան հանդիսավար Գեորգ Քէօշկէրեան եւ մասնաւորա-

բար՝ գլխաւոր բանախօս Տոքթ. Գրիգոր Սիմոնեանը:

Խօսք առաւ նաեւ վաստակաշատ մեծարեալ Գրիգոր Սաթամեան: Ան իր խորին շնորհակալութիւնները յայտնեց գիրքի մեկենաս Տիար Նազարէթ Գեւորեանին եւ աջակից ենովք Պալիկեանին: Գ. Սաթամեան իւրապատուկ հիմնորով համեմուած դրուագներ պատմեց իր անցեալի գործունէութենէն:

Ողջոյնի խօսքով հանդէս եկաւ Տիգրան Էփրեան եւ դրուագներ պատմեց Գ. Սաթամեանի թատերական կեանքին:

Գնահատելի նախաձեռնութիւն մըն էր «Պատիւս արժանաւորաց»:

վրայ նստած կոչնական մը քունի անցած էր: Ուստի խնդրեց անոր քովը նստողէն որ արթնցնէ գինք:

Եւ ահա այդ կոչնականին անակնկալ պատասխանը: "Դուն քնացուցիր, դու'ն արթնցուր:"

Տոքթ. Թաշճեան Հաճնոյ Հերոսամարտին մասին ուշադրաւ մէջբերումներ կատարեց Գէորգ Կառվարենցին, Սարգիս Ճէպէճիէն եւ Արշակ Զոպանեանին, որոնցմէ եզ-

րակացուց որ "Հաճնը ինկաւ, բայց չմեռաւ:"

Յարգելի բանախօսը դիտել տուաւ թէ Հաճնոյ Հերոսամարտը նոյնիսկ ծանօթ էր օտարներուն եւ Ֆրանսացի մտաւորականէ մը մէջբերում մը կատարեց եւ թարգմանաբար բացատրեց թէ հերոսամարտի մէջէն պիտի գայ նոր

Շար.ը էջ 15

2022 ARMENIAN BUSINESS BRIDGE

ARMENIAN TRADE SHOW

2022 SATURDAY, DEC 3-4
SUNDAY, DEC 3-4

Civic Center Plaza, 613 E. Broadway, Glendale, CA 91206-4308, USA

fb.com/ArmenianBB | fb.com/IBRSCouncil

«Hye Talks». Ամերիկահայ Երիտասարդները Բննարկեցին Հայաստանին Եւ Արցախին Աջակցելու Նոր Ուղիները

Ամերիկահայ երիտասարդութեան ղեկավարները փոխադրուած է. եթէ անցեալին անոնք միայն երկրորդ, երրորդ սերունդի ներկայացուցիչներ էին, ապա այժմ նաեւ Հայաստան ծնած կամ Հայաստանեան ընտանիքներէ սերած երիտասարդներ են, որուն համար հայրենիքը այլեւս սոսկ խորհրդանիշ չէ, այլ վայր, ուր իր մեծամայրն ու մեծհայրը կ'ապրին, կ'ըսեն մասնագէտները՝ յղում ընելով վերջերս կատարուած հետազոտութեան մը: Այդ երկու խումբերը այժմ կը շփուին, ու կը ձեւաւորուի սփիւռքի հայ երիտասարդի նոր որակ, որ կ'ենթադրէ աւելի մեծ ներգրաւուածութիւն հայրենիքին առնչուող գործերուն մէջ:

Այդ ներգրաւուածութեան ձեւերն ու ճանապարհներուն մասին պատկերացումները քննարկուեցան Լոս Անճելոսի մէջ տեղի ունեցած «Hye Talks» խորագրով քննարկման:

«Մանաւանդ հիմա, որ ունեցած ենք պատերազմը, շատ կորուստներ ու նաեւ վերջին դժուարութիւնները Հայաստանի մէջ, որ հայ ազգը դժուար վիճակի մէջ կը պահեն, կ'ուզէինք այս խօսակցութիւնը ունենաք, որ երիտասարդները լսեն ու տեսնեն, որ շատ առիթներ կան, որ իրենք կրնան մասնակցիլ ու համայնքը ուժեղացնել ու իրենց աշխատանքով երկիր մը վերաշինուի», - ըսաւ Գալիֆորնիոյ նահանգային խորհրդարանի անդամ Ատրին Նազարեանը:

Ամերիկահայ երիտասարդները պէտք է իմանան, որ իրենց հետ շատ յոյսեր կը կապենք, եւ այժմ ժամանակն է, որ անոնց կարողութիւններն առաւելագոյնս օգտագործուին, կ'ըսեն կազմակերպիչները:

«Երկիրը պէտքով չունի, երբ լաւ է, երկիրը օգնութեան պէտք ունի, երբ ցաւի, դժուարութեան մէջ է: Հիմա է, որ Հայաստանը եւ Արցախը մեզի պէտք ունին՝ իբրեւ սփիւռք, եւ մենք պէտք է ջանք թափենք ու մեր տաղանդները օգտագործենք, որպէսզի երկիրը հզօրացնենք եւ համաշխարհային հասարակութեան մէջ հզօրանանք ու դեր ունենանք աւելի մեծ», - ըսաւ Գալիֆորնիոյ նահանգային խորհրդարանի անդամ Ատրին Նազարեանը:

Քննարկման հրաւիրուած էին ամերիկեան համալսարաններու հայկական ուսանողական միութիւններն ու ամերիկեան իրականութեան մէջ յաջողութեան հասած յայտնի դէմքեր՝ իրենց փորձով ու պատմութիւններով:

«Իրենք են ապագան: Օրինակ՝ մեր սերունդին համեմատ-մենք մեզ կը տեսնէինք՝ սորվող, բայց ոչ առաջնորդ կամ ղեկավար-ես իմ ուսանողներու մէջ կը տեսնեմ առաջնորդելու ձիրքը, բան մը փոխելու, հիմա աշխարհը փոխուած է, այնքան արագ կը փոխուի աշխարհը արհեստագիտականօրէն, որ չեմ կարծեր՝ ժամանակ ունինք սպասելու. պէտք է քայլերու դիմենք, եւ իրենք պատրաստ են, մենք թոյլ պիտի տանք», - ըսաւ Հարաւային Գալիֆորնիոյ համալսարանի հայագիտական հիմնարկի փոխտնօրէն Շուշանիկ Կարապետեանը:

Հարաւային Գալիֆորնիոյ համալսարանին մէջ կ'առաջարկեն նաեւ կրթաթոշակ, ճանապարհիկեցութեան ծախս հայագիտական ուղղութեամբ կամ որեւէ նիւթով՝ Հայաստանի մէջ հետազոտութիւն կատարելու համար:

«Մեր ուսանողներուն մէջ այսպիսի տարանջատում կայ. հայկականը ու իրական աշխարհը. կայ այն տպաւորութիւնը է, որ հայկականը իրական աշխարհին չի պատկանիր, ես կ'ուզեմ ցոյց տալ, որ անոնք նոյնն են եւ հայկականով կրնան մտնել միջազգային հարթակ ու ըսելու բան ունենալ ոչ միայն Հայաստանին, այլ ամբողջ աշխարհին», - ըսաւ Հարաւային Գալիֆորնիոյ համալսարանի հայագիտական հիմնարկի փոխտնօրէն Շուշանիկ Կարապետեանը:

Ամերիկահայ երիտասարդները նշեցին, որ քննարկումները պիտի շարունակեն, մինչեւ գտնեն իրենց մտահոգութիւնները գործնական քայլերու վերածելու ճանապարհները:

«Պատերազմէն ետք եւ նոյնիսկ այսօր, երբ յարձակումներ կան հայրենիքի վրայ, տպաւորութիւն է, թէ հողէն, գինուրէն բացի, մենք՝ որպէս համայնք, կորսնցուցած ենք մեր գիտակցութիւնը՝ որպէս հաւաքական ուժ, որ պիտի շարժի առաջ: Մենք կը սզանք բոլորին համար, ինչ կորսնցուցած ենք, գինուրներուն համար եւ կը յարգենք անոնց յիշատակը, բայց միեւնոյն ատեն տպաւորութիւն կայ կարծես, որ կորսնցուցած ենք մենք մեզ», - ըսաւ «Hye Talks» քննարկման կազմակերպիչ Լիլի Սարաֆեանը:

Կ'ուզենք աւելի շատ խօսիլ մեր ապրումներուն մասին, ըսին ամերիկահայ ուսանողները: Նշեցին նաեւ, որ դեռ կը դժուարանան համայնքի լիարժէք մաս դառնալ, բայց հայրենիքի կեանքին մասնակցիլ շատ կ'ուզեն:

Յոյն Պատգամաւորները Այցելեցին Հայոց Ցեղասպանութեան Յուշահամալիր

Յունաստանի խորհրդարանի պատգամաւորները Նոյեմբեր 9-ին այցելեցին Հայոց ցեղասպանութեան յուշահամալիր: Հիւրերը ղեկավարեց եւ յուշահամալիրի ստեղծման պատմութիւնը ներկայացուց Հայոց ցեղասպանութեան թանգարան-հիմնարկի գիտական աշխատանքներու գծով փոխտնօրէն Էտիթա Գոյոյեանը:

Փոխտնօրէնը անդրադարձ կատարեց անցեալ դարավերջին Ատրպէճանի Սուճալիթ, Կիրովպատ (Գանձակ), Պաքու քաղաքներուն մէջ ատրպէճանական կառավարութեան կազմակերպած կոտորածներուն զոհ գացած հայերու յիշատակին Միծեռնակաբերդի տարածքին տեղադրուած երեք խաչքարերու եւ Արցախեան գոյամարտի տարիներուն Յուշապատի ղեկավար հատուածին մէջ յուղարկաւորուած հինգ ազատամարտիկներու պատմութիւններուն՝ շեշտելով կայր տեղի ունեցածին եւ Հայոց ցեղասպանութեան միջոցով:

Յունաստանէն ժամանած պատուիրակութեան անդամները ծաղիկներ դրին անմար կրակին առջեւ եւ մէկ վայրկեան լռութեամբ յարգել Հայոց ցեղասպանութեան մէկուկէս միլիոն անմեղ զոհերուն յիշատակը:

Էտիթա Գոյոյեանը հիւրերուն ուղեկցած է Յուշապատի մօտ, որուն յետնամասին մէջ ամփոփուած են օտարազգի այն հասարակական, քաղաքական գործիչներուն, միախոնրներուն մասունքները, որոնք իրենց բողոքի ձայնը բարձրացուցած են ընդդէմ թրքական կառավարութեան իրագործած Հայոց ցեղասպանութեան:

Հիւրերը շրջեցան նաեւ Հայոց ցեղասպանութեան թանգարանը, ուր ՀԾԹՀ զբօսավար Լիանա Ազիզեանի ուղեկցութեամբ ծանօթացան մշտական եւ ժամանակաւոր ցուցադրութիւններուն: Այցելութեան աւարտին անոնք գրառումներ կատարեցին Պատուաւոր հիւրերու յուշամատենին մէջ:

Հաճոյ Հերոսամարտի Ոգեկոչումը

Շարունակուած էջ 13-էն

Կ'ըլլանք:

սերունդ մը: Ան ապա որպէս ապացոյց՝ նշեց Արամ Խաչատուրեանը, Վիքթոր Համբարձումեանը եւ դեռ վերջերս Նոպելեան մրցանակ ստացող Գալիֆորնիաբնակ Դոկտ. Արտեմ Փաթափութեանը:

Իսկ որպէս եզրակացութիւն՝ միասնականութիւնը ջատագովելով, Տոքթ. Թաշճեան իր յօրինած հետեւեալ բանաստեղծութիւնը արտասանեց մեզի:

Անմիաբան՝ մենք իրարու բռն կ'ըլլանք:

Ուշ կամ կանուխ՝ ուրիշներուն կեռ կ'ըլլանք:

Միաբանութեամբ՝ մենք իրարու տր կ'ըլլանք:

Եւ Մասիսին ցմաճ կանգուն լեռ՝

Որքան ճիշդ է Տոքթ. Թաշճեանի մատնանշումը, որ տարիներ առաջ Չարենց ալ ըսած է: "Ով Հայ ժողովուրդ, քո միակ փրկութիւնը՝ քո հաւաքական ուժի մէջ է:"

Գեղարուեստական չափազանքը գործադրուեցաւ Հաճոյցի մօրմէ սեռած՝ սիրուած երգիչ Դաւիթ Սամուէլեանի կատարողութեամբ, որուն երգեհոնի վրայ կ'ընկերակցէր Արամ Լէփէճեանը: Դաւիթ՝ իր ազգային-ազատագրական երգերով մեծապէս խնդավառեց բոլոր կոչնականները, անխտիր:

Հոս տեղին է յիշել որ Հաճոյց Հայրենակցական Միութիւնը հիմնուած է Փաստինայի մէջ՝ 1928 թուականին:

Norayr Daduryan Armeno-Turkish Translation Services

From Armeno-Turkish to Armenian and English languages. Bring your family's history back to life! Family letters, postcards, diaries, and more... Please reach out for quotes Website: norayr.daduryan.com Email: norayrdaduryan@gmail.com

Արեւիկուն Գիտեն Սահմանը Մեծ Ու Փոքրով Ամուր Պահելու Բանաձեւը

Սահմանապահ Արեւի բնակավայրի բնակիչ Արփինէ Մաթեոսեանը իրաչափութեամբ Արեւիկունի անուան հայկական պետական մանկավարժական համալսարանի ավարտելուց յետոյ երկու տարի աշխատել է Երեւանում որպէս մանկավարժ երեխաներին կաւարժութիւն ու նկարչութիւն է դասաւանդել: Դասաւանդելուն գուզընթաց երբեմն վերապատրաստման դասընթացների է մասնակցել: Արփինէն վաղուց երազում էր արհեստանոց հիմնադրել, որտեղ կը կարողանար ձեռագործ իրեր պատրաստել, զբաղուել դրանց վաճառքով եւ իհարկէ, դասաւանդել:

2019 թուականին որոշեց դասնել հենց Արեւիում, քանի որ հարազատ բնակավայրը եւս արհեստանոցի կարիք ունէր, Արեւիում երեխաները հնարաւորութիւն չունէին յաճախելու նկարչութեան կամ կաւարժութեան դասերի:

«Յիշում եմ, երբ ինքս էլ փոքր էի եւ ուզում էի նկարչութեան դասերի յաճախել, մեր գիւղում չկար այդպիսի խմբակ: Ծնողներս ինձ Եղեգնաձոր էին տանում նկարչութեան դասերի, իսկ դասն անում էր իրենց հայրը: Մտածեցի՝ եթէ արհեստանոց հիմնեմ, Արեւիում ապրող երեխաները չեն ունենայ այն խնդիրը, որը ես ունէի մանուկ հասակում: Եւ լծուեցի գործի», - պատմում է Արփինէն:

Արեւիի համայնքապետարանը բնակավայրի մշակութի տան առաջին հարկը վարձակալութեամբ տրամադրեց Արփինէին, որպէսզի այնտեղ գործի արհեստանոցը: Առաջին հարկը լքուած էր, վաղուց չէր նորոգուել: Արփինէն ներկեց պատերը, իրենց տնից աթոռներ տարաւ, որոշ իրեր գնեց, որոշ իրեր էլ մտերիմները տրամադրեցին: 2019-ի Նոյեմբերին արհեստանոցը բացուեց, եւ հենց առաջին ամսում Արփինէն արդէն 50 աշակերտ ունէր: Նա կաւարժութիւն, նկարչութիւն, հեղինակագործութիւն էր դասաւանդում երեխաներին:

«Որոշ ժամանակ անց բատիկա (նկարչութիւն գործուածքի վրայ) եւ մենթալ թուաբանութիւն դասաւանդող մասնագէտները ցանկութիւն յայտնեցին արհեստանոցում նոր խմբակներ բացելու: Ես, իհարկէ, շատ ուրախացայ: Այդ խմբակներն էլ աւելացան», - ասում է Արփինէն:

Ժամանակի ընթացքում ոչ միայն երեխաները, այլեւ Արեւիի երիտասարդները սկսեցին հաւաքուել այստեղ. մշակութային միջոցառումներ, ինտելեկտուալ խաղեր են կազմակերպում: Արհեստանոցն

Արեւիում դարձել է մշակութային իւրօրինակ կեդրոն:

11-ամեայ Լիլիան չիշում է՝ երբ 2019-ին արհեստանոցը բացուեց, շատ ուրախացաւ. վերջապէս նկարչութեան դասերի յաճախելու հնարաւորութիւն ընձեռուեց: Հիմա արդէն մենթալ թուաբանութեան դասերի է յաճախում:

«2020-ի Յուլիսին մասնակցեցի նկարչական մրցոյթի եւ խորախուսական մրցանակ ստացայ: Ի դէպ, մեր խմբակներից գատ՝ արհեստանոցը մեզ համար նաեւ հիանալի ժամանցի վայր է. երբեմն հաւաքում ենք մուշտ կամ ֆիլմ դիտելու: Արհեստանոցն ինձ եւ ընկերներս համար մի վայր է, որտեղ իւրաքանչիւրս կարող ենք ժամանակ անցկացնել եւ նոր գիտելիքներ ստանալ», - ասում է Լիլիան:

Արհեստանոցի հիմնադրումից մէկ տարի անց Արփինէն դրամաշնորհային ծրագրերին դիմելու համար գաղափարներ ու ծրագրեր մշակեց, առաջին ծրագիրը «Իմ Հայաստան»-ն էր, որին մասնակցեց ու դրամաշնորհ շահեց: Յետոյ այլ դրամաշնորհային ծրագրերի էլ մասնակցեց ու յաղթեց, արհեստանոցին գոյք նուիրեցին, տարածքը հիմնանորոգուեց:

Յետոյ Արփինէն իր աշակերտներին սովորեցրեց ինչպէս կարելի է գրանցուել դասընթացների, դրամաշնորհային ծրագրերին մասնակցելու համար հայտեր ներկայացնել: Որոշ ժամանակ անց երեխաներից մի քանիսը դրամաշնորհներ ստացան՝ արհեստանոցում աղբի տեսակաւորման տարաներ տեղադրուեցին, յարակից այգին բարեկարգուեց:

Քանի որ Արեւիում տարուայ բոլոր ամիսներին զբօսաշրջիկներ են լինում, Արփինէն որոշել է նրանց էլ անմասն չթողնել արհեստանոցի եռուզեռից: Երեկոյեան զբօսաշրջիկների համար կաւարժութեան վարպետաց դասընթաց է անցկացնում, ասում է՝ նրանց կաւարժութիւնը շատ է հետաքրքրում, սիրով տարբեր իրեր են պատրաստում, ոմանք հիւրատներում մնալուն գուզընթաց ամէն օր մի քանի ժամ յաճախում են կաւարժութեան դասերի:

«Այս ամէնից գատ՝ նաեւ պատուէրներ եմ ստանում, կաւէ իրեր եմ պատրաստում, զբաղում դրանց վաճառքով: Իմ օրն արհեստանոցում է անցնում: Մեր գիւղ եկող հիւրերը, այդ թւում արտերկրից, սովորաբար նաեւ արհեստանոց են գալիս: Գիւղի երիտասարդներն էլ երեկոյեան զբօսնելիս անպայման գալիս են արհեստանոց, հետեւում են աշխատանքիս, զրուցում ենք,

ՑԱՒԱՑԱԿԱՆ

ԼՈՒՏՈՎԻԿԱ ԱՅՆԹԱՊԼԵԱՆԻ մահուան տխուր առիթով (մահացած Հայաստան) «Մասիս»-ի խմբագրութիւնը իր խորագրաց վշտակցութիւնները կը յայտնէ հանգուցեալի ամուսինին՝ ամերիկահայ մտաւորական եւ բարեար Տոքթ. Յակոբ Այնթապլեանին եւ Լոս Անձելոսի Իրանահայ Միութեան:

Thank You Note for Arpiar Janoyan

"Hermine Janoyan and her family express their sincere thanks and gratitude to His Holiness Karekin II, Catholicos of all Armenians, the esteemed clergy who officiated the funeral of Arpiar Janoyan, Archbishop, Hovnan Derderian, Primate of the Western Diocese, Archbishop Moushegh Mardirossian, former Prelate of the Western Prelacy, Bishop Pakrad Berjekian, Archpriests, Shnork Demirjian and Arshag Khatchadourian. We also thank several diplomats of the Republic of Armenia, Professor Richard G. Hovannisian, organizations The Armenian General Benevolent Union (AGBU), The Armenian International Women's Association (AIWA), The Armenian Assembly of America, The Armenian Missionary Association of America (AMAA), The Orphan Fund Committee, USC Institute of Armenian Studies, The Armenian American Museum, The Armenia Fund, and the Armenian press. Additionally, we express our love to the extended family and dear friends of Arpiar Janoyan near and far for comforting us with many calls, texts, cards, emails, flowers, visits, and generous donations. We deeply appreciate your expressions of sympathy."

Արցախը Բանակցութիւններից Դուրս Թողած

Շարունակուած էջ 14-էն

իրաւունքով: Երբ այս պարզ ճշմարտութիւնը չեն հասկանում դարաբաղեան կարգաւորման գործընթացից հեռու մարդիկ, ներքի է, իսկ երբ չի հասկանում կամ ձեւացնում է, թէ չի հասկանում վարդան Օսկանեանը, դա արդէն տարօրինակ է, եթէ չասենք՝ անբարոյական: Վերջին գրաւոր առաջարկը, որ ներկայացուել է ԼՂ-ին, այսպէս կոչուած, «Ընդհանուր պետութեան» տարբերակն է: Դրանից յետոյ մշակուած առաջարկները՝ Քիւլեանեան եւ Մադրիդեան տարբերակները, ներկայացուել են միայն Ատրպէյճանին եւ Հայաստանին: Այսինքն, 1999 թուականից սկսած՝ Ղարաբաղը դէ ֆակտո դադարել է հակամարտութեան կողմ լինելուց, թէեւ դէ իւրէ պահպանում է ԵԱՀԿ Բուդապէստեան գագաթնաժողովում ձեռք բերուած այդ կարգավիճակը: Ողջ դժբախտութիւնն այն է, որ Բուդապէստեան գագաթնաժողովի որոշումը, որը թերեւս դարաբաղեան կարգաւորման գործընթացում հայկական դիւանագիտութեան մեծագոյն նուաճումը կարելի է համարել, ոտնատակ է արուել ոչ թէ համախաղաղահայերի կամ Ատրպէյճանի, այլ հայկական կողմի, մասնաւորապէս՝ Ռոբերտ Քոչարեանի, Վարդան Օսկանեանի եւ Արկաղի Ղուկասեանի շանքերով: Նրանք գործել են բանական հիմնաւորում եւ արդարացում չունեցող ճակատագրական սխալ, որի հետեւանքները ծանր են նստելու Հայաստանի եւ Ղարաբաղի վրայ: Մինչ Քոչարեանի գրասենեակի համակարգողը կը ծանօթանայ յիշեալ վկայութիւններին, անդրադառնալ նրա մէկ այլ կեղծ պնդմանը, թէ՛ «նախագահ Քոչարեանի ժամանակ Միւսկի խմբի համախաղաղահայերը գրեթէ միշտ այցելել

են Արցախ եւ տասնեակ անգամներ բանակցութիւններ են ունեցել Արցախի Հանրապետութեան նախագահի հետ. Փաշինեանի օրօք այդպիսի բան ընդհանրապէս չի եղել: Սա փաստում է, որ Արցախը բանակցութիւններից վերջնականապէս դուրս թողեց հենց ինքը»: Նիկոլ Փաշինեանին ստախօսութեան մէջ մեղադրող Միկոյեանը, մեղմ ասած, շարքային ստախօս է, քանի որ եթէ իրեն մի քիչ նեղութիւն տար ու թերթեր վերջին մի քանի տարուայ լրահոսի արխիւը, ապա հաստատ նման աղաղակող սուտ չէր արտաբերի: Նա, վստահաբար, կը յայտնաբերէր, որ մասնաւորապէս 2018 թ. Հոկտեմբերի վերջին ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համախաղաղահայեր Ստեֆան Վիսկոնտին (Ֆրանսա), Էնդրիու Շոֆերը (ԱՄՆ) եւ ԵԱՀԿ գործող նախագահի անձնական ներկայացուցիչ Անջէլ Կասպլիկը Ստեֆանակերտում հանդիպումներ են ունեցել ԼՂ նախագահ Բակո Սահակեանի, արտգործնախարար Մասիս Մայիլեանի եւ պաշտպանութեան նախարար Լեւոն Մնացականեանի հետ: Արցախի նախագահի պաշտօնական կայքէջի փոխանցմամբ՝ միջնորդների հետ Բ. Սահակեանի հանդիպման ժամանակ քննարկուել են ստրպէյճանա-դարաբաղեան հակամարտութեան կարգաւորմանը, Արցախի ու Ատրպէյճանի սահմաններում տիրող իրավիճակին եւ վերջին գրագցումներին առնչուող հարցեր:

Երկրորդ նախագահի գրասենեակը, փաստօրէն, համակարգում է ոչ միայն ստախօս, այլեւ բանից անտեղեակ մէկը, ուստի կարիք կայ, որ բանիմաց մէկը համակարգի վերջինիս մտքերը՝ հանրութեան դատին յանձնելուց առաջ: Այլապէս խախտուակ լինելն անխուսափելի է:

«Civic.am»

միջոցառումների վերաբերեալ քննարկումներ անում...», - պատմում է Արփինէն:

Սահմանապահ Արեւիում 44-օրեայ պատերազմի օրերին էլ արհեստանոցը բաց էր, մեծ ու փոքր հաւաքում էին, պաշտպանիչ ցանցեր գործում: Այդ օրերին կրակոցներ էին լսում նաեւ Արեւիում, ոմանք սահմանին էին, ոմանք էլ թիկունքում էին իրենց բաժին

պաշարը մղում: Արփինէն վերջին տարիներին արտասահմանեան երկրներ է մեկնել՝ վարպետաց դասերի, բաց միշտ վերադառնում է Արեւի: Նա վստահ է՝ ուժեղ պետութիւն կերտելու համար սահմանը պէտք է ուժեղացնել: Սահմանային բնակավայրերից չպէտք է հեռանալ, հարկաւոր է մնալ, շէնացնել, մեծ ու փոքրով ամուր պահել սահմանը:

«Արսենալ» Կը Շարունակէ Գլխաւորել Փրեմիեր Լիգայի Աղիւսակը

Premier League standings										
Season 2022-23										
Club	MP	W	D	L	GF	GA	GD	Pts	Last 5	
1 Arsenal	14	12	1	1	33	11	22	37	●●●●●	●●●●●
2 Man City	14	10	2	2	40	14	26	32	●●●●●	●●●●●
3 Newcastle	15	8	6	1	29	11	18	30	●●●●●	●●●●●
4 Tottenham	15	9	2	4	31	21	10	29	●●●●●	●●●●●
5 Man United	14	8	2	4	20	20	0	26	●●●●●	●●●●●

Անգլիոյ Փրեմիեր Լիգայի 16-րդ հանգրուանին առաջատար «Արսենալ» հիւրընկալեց «Ուլվերհեմփթընին»: Լոնտոնեան խումբը առաւելութեան հասաւ 2:0 արդիւնքով:

14 խաղէն յետոյ «Արսենալ» 37 կէտով առաջատարն է եւ 5 կէտի առաւելութիւն ունի ախոյեան «Մանչեսթըր Սիթիի» նկատմամբ, որ նոյնպէս կատարած է 14 հանդիպում:

Փրեմիեր Լիգայի յաջորդ հանգրուանը կը շարունակուի աշխարհի առաջնութենէն յետոյ, Դեկտեմբերի 26-ին:

«Մանչեսթըր Սիթի» Անսպասելի Պարտութիւնը

Անգլիոյ առաջնութեան 16-րդ հանգրուանին ախոյեան «Մանչեսթըր Սիթին» ընդունեց «Պրենթֆորտին»: Կատարուած խաղի խոսակց Գոլաբոլիտայի գլխաւորած խումբը պարտուեցաւ 1:2 արդիւնքով:

Հիւրերը խաղի հաշիւը բացին 16-րդ վայրկեանին անգլիացի յարձակող Այվըն Թոնիի կողմէն շնորհիւ: «Մանչեսթըր Սիթի» անգլիացի կիսապաշտպան Ֆիլ Ֆոտենը առաջին խաղակէսին աւելացուած ժամանակին վերականգնեց հաւասարութիւնը: «Պրենթֆորտի» յաղթական կողմը աւելացուած է 8-րդ վայրկեանին նշանակեց Այվըն Թոնին՝ ձեւակերպելով տուպլ:

«Թոթեմհեմի» Եւ «Լիվերփուլի» Յաղթանակները

Անգլիոյ առաջնութեան 16-րդ հանգրուանին «Թոթեմհեմ» իր մրցեցաւ «Լիտո Նոնայթըրտի» հետ: Խաղացի Անտոնիօ Քոնթէի գլխաւորած խումբը յաղթանակ արձանագրեց 4:3 արդիւնքով:

15 խաղէն յետոյ «Թոթեմհեմ» 29 կէտով երրորդն է:

«Լիվերփուլ» հիւրընկալեց «Սաութհեմփթընին»: Գերմանացի ետերգին Կլոպի գլխաւորած խումբը առաւելութեան հասաւ 3:1 արդիւնքով:

14 խաղէն յետոյ «Լիվերփուլ» վաստակած է 22 կէտ եւ 6-րդն է: «Սաութհեմփթըն» (15 խաղ) նախավերջինն է՝ 12 կէտ:

«Ինթեր» «Աթալանթաի» Նկատմամբ Տօնած Յաղթանակին Շնորհիւ 4-րդն Է Միխարեանը Մասնակցեցաւ Խաղին

Իտալիոյ ֆութպոլի առաջնութեան 15-րդ հանգրուանի «Ինթեր» հիւրընկալուած էր «Աթալանթային» եւ առաւելութեան հասաւ 3:2 արդիւնքով: Միլանեան ակումբի կազմին մէջ երկու կողմի հեղինակ դարձաւ Էտիեն Զեկոն, իսկ Փալմիտոն դարձաւ ինքնակոլի հեղինակ:

Հայաստանի ֆութպոլի ազգային խումբի նախկին ակումբի շարունակող Միխարեանը «Ինթերի» հիմնական կազմին մէջ էր, սակայն փոխարինուեցաւ 80-րդ վայրկեանին:

Այս յաղթանակէն յետոյ «Ինթեր» բարձրացաւ 4-րդ դիրքը եւ ունի 30 կէտ:

Մրցաշարային աղիւսակի առաջատարը 41 կէտով «Նափոլին» է:

Մարիամ Սկրտչեանը՝ Շախմատի Եւրոպայի Մ18 Տարեկաններու Ախոյեան

Հայաստանի ճատրակի կանանց առաջնութեան ախոյեան Մարիամ Սկրտչեանը աշխարհի մինչեւ 18 տարեկաններու առաջնութիւնը յաղթելէ յետոյ այժմ նաեւ ոսկէ մետալակիր դարձած է Եւրոպայի նոյն տարիքայիններու առաջնութեան:

Սկրտչեան Անթալիայի մէջ ընթացող Եւրոպայի պատանեկան առաջնութեան նախավերջին՝ 8-րդ հանգրուանին յաղթանակի հասած է իր լանտացի Թորիշա Քանյամարայի նկատմամբ եւ ժամանակէն շուտ նուաճած է Եւրոպայի ախոյեանի տիտղոսը:

Վերջին հանգրուանէն առաջ Մարիամը իր կէտերու թիւը հասցուցած է 7,5-ի եւ անհասանելի դարձած մրցակիցներու համար:

Հայաստանի գործող ախոյեան Մարիամ Սկրտչեանը այս տարի նախապէս նուաճած էր նաեւ աշխարհի Մ18 տարեկաններու ախոյեանի տիտղոսը՝ յաղթելով բոլոր 11 պարտիաներուն մէջ:

Մ-18 ԵԱ. Մամիկոն Ղարիպեանը՝ Պրոնգէ Մետալակիր

Հայաստանի ներկայացուցիչ Մամիկոն Ղարիպեանը դարձաւ Անթալիայի մէջ աւարտած ճատրակի Եւրոպայի մինչեւ 18 տարեկաններու առաջնութեան պրոնգէ մետալակիր:

Վերջին հանգրուանին ան սպիտակներով ոչ ոքի խաղցաւ ատրպէյճանցի Խազար Պապազադայի հետ եւ 9 հնարաւորէն վաստակեցաւ 6,5 կէտ:

Ախոյեանի կոչումը նուաճած էր Ռուսաստանցի Ռուդիկ Մակարեանը, որ 9 հնարաւորէն վաստակած էր 7,5 կէտ՝ միանձնեայ գրաւելով առաջին տեղը:

Արսէն Զախարեան. «Չելսիի» Յետ Բանակցութիւնները Կը Շարունակուին

Մոսկուայի «Տինամոյի» եւ Ռուսաստանի հաւաքականի կիսապաշտպան Արսէն Զախարեան հաստատած է, որ Լոնտոնի «Չելսին» կը շարունակէ իր հնարաւոր փոխադրման հետ կապուած գործընթացը:

«Հիմա չեմ մտածեր «Չելսի» տեղափոխուելու մասին: Այդ մասին կարող էք հարցնել ակումբին եւ իմ ներկայացուցիչներուն: Կը կարծեմ՝ ամէն ինչ կարգին է: Բանակցութիւնները կը շարունակուին, բայց բոլոր խաղաթուղթերը չեմ բացի», - ըսած է Զախարեան:

Հայաստանի Պասքեթպոլի Ազգային Հաւաքականը Կարող Է Ընկերական Հանգրուաններ Կատարել Լոս Անճելոսի Մէջ

Պասքեթպոլի Հայաստանի տղոց ազգային հաւաքականը 2023 թուականի Յունիսին կարող է ընկերական հանդիպումներ կատարել Լոս Անճելոսի մէջ: Հայաստանի պասքեթպոլի ֆետերացիայի նախագահութեան նիստի ընթացքին ըսած է ֆետերացիայի նախագահ Հրաչեա Ռոստոմեանը:

«Քալիֆորնիայի մէջ ունինք բաւական մեծ հայկական համայնք, եւ շատնց զաղափար կար կատարելու ընկերական հանդիպումներ Լոս Անճելոսի մէջ: Վերջերս ալ նման առաջարկ ստացած ենք ԱՄՆ-էն եւ մօտակաջ ժամանակներս պէտք է քննարկենք, թէ ինչ ձեւաչափով հնարաւոր է նման հանդիպում կամ հանդիպումներ կազմակերպել», - նշած է ան:

Վերջին տարիներուն Հայաստանի պասքեթպոլի ֆետերացիան աշխուժօրէն կ'աշխատի ԱՄՆ-ի հայկական համայնքին հետ, որու բազմաթիւ ներկայացուցիչները ընդգրկուած են Հայաստանի տարբեր տարիքային հաւաքականներուն մէջ: